

BELGISCHE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

50e ZITTINGSPERIODE
BUITENGEWONE ZITTING 1999
DONDERDAG 15 JULI 1999

BEKNOPT VERSLAG VAN DE PLENAIRE VERGADERING

4 NAMIDDAG

INHOUD

VERKLARING VAN DE REGERING

Bespreking (Voorzetting)

Sprekers : de heren **Gerolf Annemans, Daniel Bacquellaine, Dirk Van der Maelen, Geert Bourgeois, Daniel Féret** en **Guy Verhofstadt**, eerste minister 69

- Buitenlandse Betrekkingen

Sprekers : de heren **Marc Eyskens, Jacques Lefevre, Geert Versnick, Jacques Chabot** en **Francis Van den Eynde** 78

PARLEMENTAIRE OVERLEGCOMMISSIE 82

EUROPEES PARLEMENT

Onverenigbaarheid tussen de uitoefening van een mandaat als lid van het Europees Parlement en een functie van minister 83

VERKLARING VAN DE REGERING

Bespreking (Voorzetting)

- Buitenlandse Betrekkingen

Sprekers : de heren **Lode Vanoost, Jean-Paul Moerman, Dirk Van der Maelen**, minister **Louis Michel, Ferdy Willems, Jef Valkeniers, Denis D'hondt, Stef Goris**, mevrouw **Claudine Drion**, mevrouw **Fientje Moerman** en de heer **Guy Verhofstadt**, eerste minister 83

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN 89

PLENAIRE VERGADERING

DONDERDAG 15 JULI 1999

NAMIDDAG

VOORZITTER :

de heer **Herman DE CROO**

De vergadering wordt geopend om 14.15 uur.

"PARLEMENT WALLON"

CONSTITUTIE

De **voorzitter** : Bij brief van 12 juli 1999 brengt het "Parlement wallon" ons ter kennis dat het zich ter vergadering van die dag heeft geconstitueerd.

Ter kennisgeving

VERKLARING VAN DE REGERING

BESPREKING (Voortzetting)

De **voorzitter** : Wij hervatten de bespreking van het regeerakkoord.

De heer **Gerolf Annemans** (Vl. Blok) : Het credo van de regering ligt, naar verluidt, bij de hamer en de sikkel. Dat ligt in het verlengde van de gelukwensen vanwege Louis Van Geyt, één van de laatste communistische kopstukken in België, in een overigens warrig stuk in *De Standaard*. Hoe is het zover kunnen komen ?

Ik schets even de voorgeschiedenis van deze regering. Die begint bij de geheime gesprekken van Charles-Ferdinand Nothomb die de PS tegen zich in het harnas joeg, met de PRL die vervolgens met het oog op een toekomstige coalitie ging onderhandelen met de PS. Tijdens de verkiezingsnacht kregen we reeds de eensgezinde heren Reynders, Busquin en Moraël in beeld.

De sfeer van het televisiedebat was duidelijk : PRL, PS en Ecolo zouden de volgende regering vormen.

Toen de VLD groter bleek dan de PRL, moesten ze de VLD-voorzitter er nog even bijhalen. De CVP had als grootste partij in Vlaanderen de regeringsvorming een tweetal weken kunnen vertragen, maar heeft dat niet gedaan. De zogenaamde vernieuwing is er niet enkel omdat men de CVP buiten de regering heeft gelaten. Wij zullen de regering beoordelen op haar daden. Opmerkingen van de oppositie moet ze niet weerleggen met het argument dat de anderen dat vroeger zelf hebben gedaan. De aanstelling van de voorzitters van de assemblees is precies als vroeger verlopen. Spreek dan niet over vernieuwing ! Dat de CVP het vroeger ook zo deed, is geen argument. Als u de oude politieke cultuur wil behouden, kom er dan voor uit ! (*Applaus bij het Vlaams Blok*)

De methodes en de gezichten blijven dezelfde. Een commentator hekelt de aanstelling van Busquin omwille van de onbekwaamheid van de man die alles te danken heeft aan partijpolitiek gemanoeuvreren. Het gaat om een sjoemelaar, hoofd van de meest sjoemelende partij van België. De zaak-Busquin en de aanstelling van De Croo en De Batselier getuigen van de oude politieke cultuur.

Deze regering moet een vernieuwing tot stand brengen met de gedecimeerde en aartsconservatieve PS, die zich enkel bekommert om Waalse belangen. Ook het benoemen van regeringscommissarissen past in dat kader. In Wallonië gaat men de werkloosheid halveren door de regering te verdubbelen. Het enige vernieuwende is nog dat de regering dat voorstelt als vernieuwing. Hoewel, ook de vroegere regeringen gaven al blijk van schaamteloosheid, dus echt vernieuwend is dat ook niet.

De VLD heeft fundamenteel kiezersbedrog gepleegd om zelf aan de macht te komen. Ik zal dat illustreren aan de hand van drie thema's.

Voor de staatshervorming komt er een paritaire commissie. Daarin zit het toegeefmechanisme ingebakken: Wallonië is geen vragende partij en doet het voorkomen alsof Vlaanderen een prijs moet betalen voor de uitbreiding van de bevoegdheden van Vlaanderen en Wallonië. Die prijs zal de financieringswet zijn. Ofwel komt er geen staatshervorming, ofwel een slechte. De regering wil de communautaire problemen definitief "uit het leven helpen". In 1998 verklaarde de huidige eerste minister op het VLD-congres dat een nieuwe staatshervorming in 1998 onontbeerlijk is. Hij wilde toen de overheveling van alle sociaal-economische hefbomen. Hij pleitte ten slotte voor wettelijke garanties voor de Brusselse Vlamingen. In dit regeerakkoord staat daarover niets te lezen. Wel zouden de VU-verzuchtingen op het federale niveau de nodige aandacht krijgen. Gaat het om een middelen- of om een resultaatsverbintenis?

Wij zullen uiterst waakzaam zijn inzake de aanpassing van de financieringswet voor het onderwijs. Het PS-code-woord "solidariteit tussen personen", dat staat voor "njet", is letterlijk opgenomen in dit regeerakkoord. Dat betekent dat aan de transfers in de sociale zekerheid niets zal veranderen. De VLD heeft haar Vlaamse geloofwaardigheid totaal verloren en zou zichzelf beter de naam BLD toemeten.

Een tweede punt is het thema van de immigratie. De regering bepleit een verdere open-deurenpolitiek. Het wetboek van de Belgische nationaliteit zal worden gewijzigd, de voorwaarden om de nationaliteit te bekomen zullen worden versoepeld. Illegalen zullen op een vlotte manier worden geregulariseerd. Onverdraagzaamheid zal harder worden vervolgd. De heer Verwilghen weet zeer goed wat er bij de Vlamingen leeft. Op deze coalitie was hij mentaal zeker niet voorbereid, maar hij is daar nu eenmaal Belgisch minister en moet dus naar het Waalse pijpen dansen. Vroeger wilde hij dat men de nodige tijd moest nemen voor een naturalisatieprocedure, nu kan dat niet meer. De nieuwe procedure komt er omdat men het gemeentelijk stemrecht niet wil toekennen aan allochtonen tegen de volgende gemeenteraadsverkiezingen. Intussen verklaarden de groenen dat ze spijkerharde garanties hebben dat duizenden allochtonen in 2000 zullen kunnen stemmen.

Zijn er geheime akkoorden? De heer Coveliërs zei vanmorgen dat de vlottere naturalisatie zou worden gecompenseerd door een verplichte inburgering. Daarover staat echter niets in dit regeerakkoord. Werd er afgesproken dat er binnen deze legislatuur nog gemeentelijk stemrecht komt voor migranten? Uit de ontwijkende antwoorden van de heer Coveliërs en zijn plotse verdwijning uit dit halfroond kon zoiets worden afgeleid.

Het veiligheidsdossier was aan Vlaamse kant één van de grote thema's van de verkiezingen. Op de PS-banken bestaat daarvoor blijkbaar niet veel interesse.

De heer **Claude Eerdekens** (PS): De heer Annemans draait mij de rug toe wanneer hij spreekt. Dan is mijn fractie er liever niet bij als hij aan het woord is. (*Geroep bij het Vlaams Blok*)

De heer **Gerolf Annemans** (Vl. Blok): Het veiligheidsthema is in een bijzondere sfeer terechtgekomen bij de paars-groene coalitievorming. Dit thema was een heikel punt, maar de VLD loopt nu aan de leiband van groenen en PS. Ze heeft heel wat van haar programmapunten laten vallen.

De nieuwigheid zit niet in de plaats van Guy Verhofstadt, want hij zat daar al eerder, maar wel dat hij nu zicht heeft op een grote Vlaams-Blokfractie en dat hij daar zit om een linkse regering te verdedigen. Hij heeft een linkse regering op de been gebracht omdat de PS hem dat oplegde, omdat de haat tussen PS en PSC te groot was geworden en omdat de PS wilde dat haar groene opponent zou verbrand worden.

Het gaat om het behoud van de Franstalige privileges. De transfers in de sociale zekerheid waren het verkiezingsthema in Wallonië. Toen bleek dat de machtshonger van de VLD zo groot was dat het communautaire kon worden doodgezwegen, kon de coalitie reeds tijdens de verkiezingsnacht worden beklonken. Eens de transfers in de sociale zekerheid veilig gesteld, was geen enkele coalitie nog ondenkbaar.

Aan Vlaamse kant ging het over de veiligheid, de bedrijfslasten, de huwelijkstaks, de migratie. Dat debat kan men niet eeuwig ontlopen. Deze regering, die in Wallonië tot stand kwam, kan die Vlaamse problemen echter niet oplossen. Deze regering is geen weergave van de kiezerswil in Vlaanderen. Ze kwam tot stand door de onverzadigbare machtshonger van de VLD. We hebben de voorbije weken al kunnen ervaren hoe die VLD Vlaanderen verkwanselt. We zullen de regering-Verhofstadt dan ook met vuur bekampen de komende jaren. (*Applaus bij het Vlaams Blok*)

De heer **Daniel Bacquellaine** (PRL-FDF): Wij zullen ons vertrouwen in de nieuwe regering met enthousiasme en optimisme schenken.

Wij hebben de methode die werd gevolgd om de regering te vormen en de doelstellingen ervan te omschrijven, op prijs gesteld. De informateur, de formateur en de onderhandelaars hebben duidelijk rekening gehouden met de boodschap van de kiezers en met hun verlangen naar een grondige en voelbare verandering. Zij hebben in zichzelf de nodige kwaliteiten en kracht gevonden om een stoutmoedige en ambitieuze ploeg samen te stellen, die een doeltreffend en consequent beleid zal voeren, terwijl sommigen dachten dat de nieuwe politieke constellatie met

onoverkomelijke moeilijkheden te kampen zou hebben. De aangewende methode biedt de politieke wereld nieuwe mogelijkheden om de fundamentele vragen die elke samenleving zich aan de vooravond van een nieuw millennium stelt, te beantwoorden.

De vaststelling dat in de regeringsverklaring veel belang wordt gehecht aan twee waarden die ons na aan het hart liggen : de vrijheid en de solidariteit, is een tweede reden van voldoening.

Voor veel mensen bestaat de eerste vrijheid erin zich veilig te verplaatsen. De regering verbindt er zich toe een veilige samenleving tot stand te brengen door de Octopus-akkoorden integraal uit te voeren, een globaal veiligheidsplan uit te werken en een nieuw beleid inzake strafinrichtingen en strafuitvoering te voeren.

Op sociaal-economisch vlak hechten wij veel belang aan de vrijheid om te ondernemen en creatief te zijn, om te werken en om over de inkomsten van zijn arbeid te beschikken.

Dankzij het dynamische begrip "actieve welvaartsstaat" kan van de eenvoudige passieve uitkering worden afgestapt en kan worden geïnvesteerd in opleiding en werkgelegenheid. Elke schoolverlater moet binnen zes maanden een eerste baan aangeboden krijgen.

De regering gaat de goede weg op door de lasten op arbeid te verlagen, voor de laagste inkomens in een aanvullend inkomen te voorzien, zwartwerk te bestrijden, winstparticipatie voor werknemers voor te staan en de zelfstandigen en KMO's aan te moedigen dankzij een vermindering van de administratieve formaliteiten.

Wij staan volledig achter een hervorming van de fiscaliteit die gunstig is voor de werkgelegenheid en het milieu dankzij een aanhoudende daling van de fiscale druk.

In de sector gezondheidszorg wil de regering bepaalde principes zoals de keuzevrijheid van de patiënt met betrekking tot de zorgverstreker versterken, op voorwaarde dat die vrijheid gepaard gaat met de activiteit van de laatste.

Vrijheid die erin bestaat een waardig leven te leiden is onlosmakelijk verbonden met solidariteit. Dat beginsel is duidelijk een prioriteit in alle hoofdstukken van de regeringsverklaring.

Die solidariteit moet gelden ten aanzien van de laagste lonen en van de bestaansminimumtrekkers. Ze heeft betrekking op de chronisch zieken, die aanspraak moeten kunnen maken op dekking van hun reële kosten in plaats van op een forfaitaire vergoeding.

Dankzij het optrekken van de wettelijke norm van 1,5 tot 2,5 % voor de begroting van gezondheidszorg blijft verzorging toegankelijk, rekening houdend met de veroudering van de bevolking en de technologische vernieuwingen.

Men is ook solidair met de gepensioneerden met de laagste pensioenen, namelijk de zelfstandigen.

Solidariteit komt tot uiting op het stuk van de toegankelijkheid van het gerecht, en daartoe wordt het budget voor rechtsbijstand verhoogd.

Ten slotte steunen wij de solidariteit die tot uiting komt met de toekomstige generaties in het kader van de duurzame ontwikkeling en het milieubewustzijn.

Een derde reden tot tevredenheid is de economische haalbaarheid van een ambitieus sociaal programma. Op dat vlak verheugen wij ons over de degelijke analyse en de solide voorstellen van de regering.

De overheidsbedrijven moeten worden gemoderniseerd met het oog op de naleving van het Europese stabiliteitspact, het vrijwaren van het begrotingsevenwicht en het financiële evenwicht van de sociale zekerheid. Wij zijn blij dat er afspraken gemaakt zijn over de modaliteiten van die modernisering. De voorgestelde maatregelen getuigen in ieder geval van een nieuw en interessant elan.

Een vierde reden om met het regeerprogramma in te stemmen, is de prioriteit die verleend wordt aan de mens, de burger. Wij hopen dat er snel werk gemaakt wordt van de depolitisering van de administratie, inzonderheid op het vlak van de gezondheidszorg.

Ten vijfde zijn we uitermate opgezet met de grote rol die de regering het Parlement wenst toe te kennen met betrekking tot de evaluatie van de wetgeving, de evolutie van het kiesstelsel en de instellingen, maar ook op het stuk van justitie en politie, en Europees en buitenlands beleid.

De zesde reden waarom wij het regeerakkoord onderschrijven, is het feit dat de Staat wordt geherwaardeerd. Het vertrouwen van de burgers moet worden hersteld en het imago van ons land moet worden verbeterd. De Staat moet zijn kerntaken uitvoeren. Belangrijke beslissingen moeten worden genomen, met name wat de crisis in de voedingssector betreft. Wij steunen de oprichting van een federaal agentschap dat met de inspectie en de controle van de totale voedselketen zal worden belast. De minister van Buitenlandse Zaken zal in de verbetering van ons imago in Europa en de wereld een doorslaggevende rol spelen, zodat de Belgen opnieuw met enige fierheid naar hun land kunnen kijken.

Het regeerprogramma speelt wellicht niet in op alle prioriteiten van alle fracties van de meerderheid. Het zou niet erg democratisch zijn mocht de ene of andere politieke fractie haar ideeën volledig doordrukken. Toch ziet het er naar uit dat men er tijdens de onderhandelingen in geslaagd is een akkoord tot stand te brengen dat meer is dan alleen maar de grootste gemene deler.

Uit de banale en voorgekookte uiteenzetting van de heer Poncelet blijkt geenszins de wil om verandering te brengen, tenzij verandering er voor hem in bestaat dat gebro-

ken wordt met de traditie waarbij een aftredend vice-premier het fatsoen had het woord niet te nemen in het debat over de regeringsverklaring.

Zijn definitie van een uitstel-regering is anders wel interessant. Hij zegt dat de regering tot morgen uitstelt wat ze de dag zelf nog zou kunnen doen. Welnu, zijn partij heeft wat ze niet in één zittingsperiode heeft kunnen afhandelen, twaalf jaar voor zich uit geschoven. Sterker nog, ze heeft wat ze nooit heeft kunnen verwezenlijken, wel veertig jaar lang voor zich uit geschoven. (*Applaus bij de PRL-FDF*)

Deze symbiotische regering wil verdraagzaamheid en openheid in de praktijk brengen en streeft naar echte verandering. De partners van de nieuwe meerderheid zijn erin geslaagd verstarde barrières te overwinnen en hebben een vernieuwend programma opgesteld dat een collectieve ambitie schraagt.

De PRL-FDF-fractie zal loyaal en op constructieve wijze deelnemen aan de door de burgers van dit land gevraagde verandering. Het is onze plicht te slagen. (*Applaus van PRL-FDF*)

De heer **Dirk Van der Maelen** (SP) : Deze legislatuur is om meerdere redenen bijzonder boeiend. De SP wil een positieve regering en zeker geen anti-CVP ploeg vormen.

De formatiebesprekingen zijn in een positieve sfeer verlopen, in een sfeer van wederzijds respect voor mekaars standpunten. Dit houdt in dat er in de toekomst permanente dialoog zal nodig zijn, waarbij geen taboes bestaan. Op die manier zullen de meerderheidspartijen ontdekken dat mekaars voorstellen wel eens bijzonder interessant kunnen zijn. Als socialist kan ik toch geen bezwaar hebben als men falende jonge zelfstandigen wil bijstaan. Integendeel, dat idee maakt me enthousiast.

De heer **Pieter De Crem** (CVP) : Hoe moet ik dan de lichaamsstaal van uw fractiegenoten interpreteren ? Daaruit spreekt zeker geen enthousiasme.

De heer **Dirk Van der Maelen** (SP) : We zullen ons ook constructief opstellen tegenover groene voorstellen zoals dat van de ecolabeling. Van onze partners verwachten we een even open en constructieve houding ten aanzien van onze voorstellen. Ik denk aan de anti-discriminatiewet en de partnerregeling.

In dat kader vinden we het verheugend dat de bio-ethische kwesties in dit parlement zullen worden besproken, zonder vooroordelen of blokkeringen, en zonder dat de regering ons in een bepaalde richting dwingt.

De belastingen zullen blijkens het regeerakkoord arbeids- en milieuvriendelijker worden. Daar hebben we niets op tegen, zolang men maar sociale bekommernissen blijft hanteren. Milieueffingen moeten altijd worden gedifferentieerd in functie van het inkomen.

Op het vlak van de CO₂-taks en van de fiscale harmonisatie wordt veel verwacht van het Belgische EU-voorzitterschap in 2001. We zullen de regering enthousiast bijstaan bij de voorbereiding van dit voorzitterschap.

De SP verwacht veel van het luik over de actieve welvaartstaat. Dit concept moet aansluiten bij nieuwe sociale evoluties in de maatschappij. De overheid moet niet alleen een opvangnet bieden, maar ook een trampoline om terug in de actieve maatschappij te geraken. Zo zal de langdurige werkloosheid van jongeren worden aangepakt via startbanen. De kinderopvang wordt betaalbaar gemaakt.

Om de werkloosheidsvallen te vermijden worden de laagste nettolonen opgetrokken. Voor langdurig werklozen zal de uitkering sneller worden geactiveerd.

De substantiële verlaging van de lasten op arbeid is ook een wapen in de strijd tegen de werkloosheid, maar ze mag nooit de financiering van de sociale zekerheid in het gedrang brengen. Een actieve welvaartstaat moet zorg dragen voor de zwaksten : de kleine gepensioneerden, de chronisch zieken. Aan zo een programma wil de SP graag meewerken. Eindelijk hoeft niet alles meer te draaien om de sanering van de overheidsfinanciën. Eindelijk kan men, zonder in een Sinterklaasrol te vervallen, inspelen op de echte noden van de bevolking.

De regering zal haar slagkracht meteen kunnen bewijzen met haar aanpak van de dioxinecrisis. Ze moet zeer snel werk maken van een volledig geïntegreerd orgaan dat de normen inzake voedselkwaliteit moet vastleggen en toezien op de naleving ervan. Wij hebben die integratie zeker nooit belemmerd, wel integendeel. De integratie zal op zich niet volstaan om fraude onmogelijk te maken. Het nieuwe agentschap zal zeer nauw moeten samenwerken met andere controleorganen, zoals de douane en de fiscale inspectie.

De heer **Stefaan De Clerck** (CVP) : Men mag niet tegelijkertijd rechter en partij zijn. Vandaar dat de opsplitsing, die mijn partij voorstaat, niet zo dwaas is.

De heer **Dirk Van der Maelen** (SP) : De handigheid van de CVP bestond erin dat men niet expliciet vermeldde waar de opgesplitste bevoegdheden zouden worden ondergebracht.

Ik besluit : de SP rekent erop dat de regering snel haar beloften in daden zal omzetten. Daarvoor kan zij op ons rekenen. (*Applaus van de meerderheid*)

De heer **Geert Bourgeois** (VU-ID) : Deze regering voert terecht aan dat de burgers een ander en beter bestuur willen. Dat is ook de ambitie van de Volksunie. Daarbij is er vooral nood aan een herstel van de democratie.

De VU-ID komt op voor een beter Vlaanderen en dus ook voor meer Vlaanderen. Dat is de inspiratie van de

vijfpuntenresolutie die in het Vlaams Parlement werd goedgekeurd, ook door de partij van de premier.

Het regeerakkoord is terecht ambitieus inzake het streven naar een beter bestuur. Ik vrees echter dat de regering zich zal vastrijden in het Belgisch immobilisme als zij weigert uit te gaan van de communautaire realiteit.

Vernieuwing en staatshervorming zijn onlosmakelijk met mekaar verbonden. Op dat vlak schiet het paarsgroen akkoord te kort. Er is wel overeenstemming over een aantal technische punten, voor de rest is er niets meer dan een bereidheid tot praten, op basis van een vage agenda zonder timing.

Toch voelt de VU-ID zich betrokken bij deze dialoog : zonder ons aandringen zou er van zulk een dialoog nooit sprake zijn geweest.

Onze regeringspartners op Vlaams vlak hebben zich ingezet voor een duidelijk communautair programma. Ze moeten dit ook federaal trouw blijven. Tenslotte heeft de Franstalige regeringspartner beloofd dat er geen communautaire taboes zijn. Er moet dus een dialoog van gemeenschap tot gemeenschap komen, zonder taboes.

De VU-ID zal daaraan deelnemen. De kritiek van de CVP is hypocriet. Denk alleen maar aan de groteske tegenstellingen tussen de stoere taal van Luc Van den Brande destijds en de politiek van de federale premier Dehaene.

De heer **Marc Van Peel** (CVP) : Er was een duidelijke afspraak in de voorgaande regering om een nieuwe staats-hervorming voor te bereiden, niet om ze vast te leggen. Ook de CVP is vragende partij voor een nieuwe communautaire gespreksronde. Maar op basis van welke agenda zal de VU-ID aan die conferentie deelnemen : die van dit regeerakkoord of die van de vijf-puntenresolutie van het Vlaams Parlement ?

De heer **Geert Bourgeois** (VU-ID) : Hoe hebt u de staats-hervorming dan voorbereid ? U weigerde van deze assemblee zelfs eenstituante te maken ! Is de CVP bereid om mee te werken aan de conferentie ?

De heer **Marc Van Peel** (CVP) : Wij willen meewerken aan een conferentie die het Vlaamse programma minstens wil overwegen.

De heer **Gerolf Annemans** (Vl. Blok) : Beschikt de VU-ID over enige verbintenis dat de Vlaamse eisen binnen een redelijke termijn zullen worden besproken ?

De heer **Geert Bourgeois** (VU-ID) : De taal die het Vlaams Blok hier heeft gehanteerd is beneden alle peil en moet worden afgewezen door alle beschaafde democraten. (*Applaus*)

Ik kom terug op het regeerakkoord : is er nu al dan niet een geheim akkoord inzake de financiering van het Frans-

talig onderwijs ? Kan de premier mij hierop een duidelijk antwoord geven ?

De dioxinecrisis wierp zijn schaduw over de verkiezingstijd. Ik herinner eraan dat de VU-ID bij monde van Jaak Vandemeulebroecke reeds pleitte voor de eenheid van controle in Landbouw en Volksgezondheid.

De eerste ministerraad zou aan deze problematiek worden gewijd. De toestand is dramatisch, vooral in de landbouwsector en de veevoederproductie. Veel familiale landbouwbedrijven dreigen te worden overgenomen door de veevoederindustrie. Er moeten snelle maatregelen komen voor individuele bedrijven. Wij zijn bereid om in de volgende weken samen te komen om de nodige wettelijke en budgettaire maatregelen te nemen.

Dit programma is ambitieus. Een aantal klemtonen onderschrijven we, andere krijgen een onvoldoende. Ik zal het hebben over de modernisering van de overheid, de actieve welvaartsstaat en justitie.

De regeringsverklaring begint terecht met het hoofdstuk over een doeltreffende en zorgzame overheid. In de tweede alinea wordt de band met de dioxinecrisis gelegd. Het ontbreken van integrale kwaliteitsbewaking en -controle in de voedselketen is de verantwoordelijkheid van politici, onder andere van politici die tot deze meerderheid behoren.

Men wil een doeltreffende en zorgzame overheid. Toch lees ik niets over een integriteitsbeleid, niets over de ministeriële burgerlijke aansprakelijkheid, niets over de ministeriële burgerlijke aansprakelijkheid, niets over de uitvoeringswet van artikel 103 GW. En wat kan een burgerdemocrate winnen bij drie regeringscommissarissen ? Ten aanzien van het stedelijk beleid vrezen wij ten andere unitaire recuperatie.

De heer **Gerolf Annemans** (Vl. Blok) : Ik hoor u dat graag zeggen, maar u doet er niets aan, ook niet via de Vlaamse regering.

De heer **Geert Bourgeois** (VU-ID) : Als er één partij is die nog niets heeft gedaan voor Vlaanderen, dan is dat wel het Vlaams Blok. Wij zijn niet destructief, wij gaan de dialoog aan. Overigens maken wij geen deel uit van de coalitie, richt uw pijlen op anderen en blijf joelen en spelen in de zandbak.

De heer **Gerolf Annemans** (Vl. Blok) : De Volksunie had de sleutel in handen en heeft ze niet gebruikt.

De heer **Geert Bourgeois** (VU-ID) : De dialoog komt er op onze vraag. Niettegenstaande het feit dat we het niet eens zijn met de vage inhoud en de timing, zullen we deelnemen aan de dialoog. Het Vlaams Blok heeft zelfs aan Vlaamse kant geen gesprekspartners.

Er moesten duidelijk wat compenserende snoepjes worden uitgedeeld aan "gebuisde" ministers. Strookt dat met de principes van Agalev ? Wat wordt trouwens het sta-

tuut, het budget en de verloning van deze commissarissen ? Hoe kan men het deontologisch verantwoorden dat hiervoor parlementsleden in aanmerking komen ? Wordt dat geen vraag voor de deontologische commissie ?

De **voorzitter** : U kent de wet, er bestaan onverenigbaarheden.

De heer **Paul Tant** (CVP) : Artikel 51 van de Grondwet voorziet maar in één uitzondering. Als men deze mensen bezoldigt, moeten ze als minister worden beschouwd.

De heer **Geert Bourgeois** (VU-ID) : Ik zou graag een duidelijk antwoord hebben.

Zal erop worden toegezien dat de regeringsleden antwoorden in de taal van de interpellant ?

De VU-ID vraagt, samen met de regering, een moderne administratie. De regering kiest hiervoor een heel omslachtige weg : audits, volksraadpleging, parlementair debat. Dat zal de operatie nodeloos lang uitstellen. Er is toch al veel druk- en studiewerk geleverd over deze problematiek. Kan het niet sneller en concreter ?

Hoe ziet men de ontvetting van de kabinetten ? Waarom moeten er externe deskundigen aangetrokken worden met de vrijgekomen kabinetsmiddelen ? Zit er echt niet voldoende knowhow in de administratie ? Zal de administratie op deze manier geherwaardeerd worden ? Waarom maakt u van de depolitisering van het openbaar ambt een zaak van politieke partijen, en dan nog uitsluitend van de meerderheid ? Waarom een zoveelste pact ? Is dit in een democratie geen taak van de overheid ?

Wat ons betreft mag het wetsontwerp strekkende tot algehele depolitisering een van de meest prioritaire wetsontwerpen zijn. We zullen er graag aan meewerken.

De regering wil inzake het spreekrecht van de ambtenaar blijkbaar niet verder gaan dan een consolidering van de bestaande toestand. Dat lijkt een zeer conservatief standpunt voor VLD en Agalev, temeer daar her en der pleidooien worden gehouden voor het invoeren van een spreekplicht in bepaalde omstandigheden.

Inzake gezondheidszorg en kinderbijslag blijven we op onze honger. Over de modernisering van de sociale zekerheid vernemen we weinig concreets.

Ook voor ons staat het vast dat een duurzame welvaartsstaat meer werk vereist. Is de PS het daar echter mee eens ? Anders zal het tweesporenbeleid in dit land nog toenemen. Als de regering gebaseerd is op de optelsom van de twee visies, dan is het geen paars kabinet, maar een Belgisch huwelijk tussen een Waals conservatief machtsblok en iets dat aan Vlaamse kant op paars lijkt. Wij zullen de regering beoordelen op haar daden. Als optelsom van twee tegengestelde visies is het regeringsprogramma onbetaalbaar.

Van de minister van Justitie verwachten wij veel. Wij willen ons voorlopig beperken tot twee vragen. Wordt de samenwerking met de Octopuspartners verdergezet ? Zal ook het derde luik van het Octopusoverleg, meer bepaald wat betreft de strijd tegen het formalisme, in wetten worden omgezet ?

De heer **Jo Vandeurzen** (CVP) : Het wetsvoorstel zal onmiddellijk opnieuw worden ingediend.

De heer **Geert Bourgeois** (VU-ID) : Wij zijn bereid dat mede in te dienen. Wellicht zijn ook anderen uit de meerderheid daartoe bereid.

De heer **Filip De Man** (Vl. Blok) : De heer Bourgeois heeft het over het conservatisme bij de PS. Precies de VU-ID maakte paarsgroen mogelijk. Hoe lang zal ze paarsgroen gedogen ? Wanneer moet de conferentie over de staatshervorming er komen ?

De heer **Geert Bourgeois** (VU-ID) : Mijn partij trad toe tot de Vlaamse regering na een democratische beslissing van het partijcongres. Wij zullen op een loyale wijze deelnemen aan de Vlaamse regering. Wij maken geen deel uit van de federale meerderheid. Dat is een deel van het federalisme.

Ik heb vragen gesteld waarop ik een antwoord wil. Octopus moet worden aangevuld met een federale onderzoeksrechter. Ik pleit voor een korps van keurwetontwerpbambtenaren naar Canadees voorbeeld dat zorgt voor de kwaliteit van de wetteksten.

De VU-ID-fractie behoort tot de federale oppositie en zal de regeringsverklaring niet goedkeuren.

Onze participatie op Vlaams niveau zal ons niet beletten om hier onze rol ten volle te spelen. Dat ligt in de lijn van onze confederale logica. Onze oppositie zal scherp en alert, maar constructief zijn. Het feit dat de laatste zin van het regeerakkoord-Dehaene niet voorkomt in dit regeerakkoord stemt ons hoopvol. Wij willen de uitgestoken hand aannemen. (*Applaus bij VU-ID*)

De heer **Daniel Féret** (FN) : De regeringsverklaring heeft me geenszins verrast. Ik kan er niet uit opmaken wat de regering nu voornemens is. Wat ze niet wil of kan, is daarentegen overduidelijk.

Dit is geen "regenboogregering" maar een "Teletubbie-regering", zij het met een blauwe, een roze en een groene partner, én een vierde Teletubbie, de Volksunie, die niet anders kan dan via de Vlaamse regering de nationale drie-eenheid steunen.

Zonder veel overtuiging belooft de eerste minister ons een vereenvoudiging van de administratieve procedures. Aan Franstalige kant neemt het aantal gewest- en gemeenschapsministers flink toe. De federale regering doet het niet veel beter, met de instelling van drie regeringscommissarissen, al zijn ook die maar een afleidings-

manoeuvre dat de werkelijke bedoeling : het vervangen van de CVP-PSC-staat door een VLD-PRL-FDF-MCC-RTL-TVI-staat, moet verdoezelen.

De ministerkabinetten moeten drastisch afslanken, maar de ministers mogen wel een beroep doen op onafhankelijke experts, wier statuut echter helemaal niet nader wordt omschreven. Het recente schandaal bij de Europese Commissie zou in dat verband nochtans een paar waarschuwingslampjes moeten doen knipperen.

De communautaire problemen zullen worden besproken op een nog in te stellen intergouvernementele en interparlementaire conferentie voor de institutionele vernieuwing. Ik zie het nut van dat nieuw orgaan niet in. Zes jaar geleden werd de Senaat omgevormd tot een bezinningskamer en een ontmoetingsplaats voor de gemeenschappen. Als men vindt dat hij in die taak heeft gefaald, waarom schaft men hem dan niet af ?

Inzake de veiligheid wordt ons eens te meer een plan voor de bestrijding van de criminaliteit voorgelegd. Daarin wordt met geen woord over immigratie gerept. Jeugdcriminaliteit en drugsmokkel kunnen echter niet los worden gezien van een ongecontroleerde immigratie.

Men dreigt nooit met de intrekking van de Belgische nationaliteit en de repatriëring van migranten die strafbare feiten hebben gepleegd, terwijl dat de meest efficiënte oplossingen zijn. Men zal het de migranten integendeel makkelijker maken om Belg te worden. Dat is een ware misdaad ten aanzien van de toekomstige generaties.

Het sociaal gedeelte van het nieuw beleid is over het algemeen teleurstellend. De verzekeringssector eist om in enkele dossiers, zoals dat van de pensioenen, bij de politieke besluitvorming te worden betrokken. De toenemende invloed van die sector baart ons zorgen. Men moet echter wel toegeven dat de verzekeringsondernemingen blijk hebben gegeven van hun competentie als het op langetermijnverbintenissen aankomt en altijd oog hebben gehad voor het algemeen belang : men zou hen dus wat politiek krediet moeten geven. In Nederland werden de maatregelen die de Belgische verzekeraars voorstellen, al tien jaar geleden genomen om te voorkomen dat het pensioenstelsel zou ineensinken.

De loonlasten moeten uiteraard worden verminderd, maar onze ondernemingen kunnen niet overleven als zij moeten opboksen tegen bedrijven die gevestigd zijn in landen waar de arbeidskosten veertig tot vijftig maal lager liggen dan bij ons.

Weldra moet ons land de zware opdracht van het voorzitterschap van de Europese Raad op zich nemen. Wij kunnen dan een historische rol spelen en de perverse werking van de mondialisering van de economie aanklagen, bijvoorbeeld tijdens de komende WHO-onderhandelingen. België zal tevens bondgenoten kunnen zoeken om andere regels voor de internationale handel te bepalen, waarin met het belang van de volkeren en van de bevriende na-

ties rekening wordt gehouden. De nationale voorkeur en de Europese voorkeur zijn een delict geworden. Als het waar is, zoals François Mitterrand zei, dat nationalisme tot oorlog leidt, dan vind ik dat mondialisme ons naar een gewisse dood leidt.

De strijd tegen de schending van de mensenrechten wordt onze nieuwe prioritaire doelstelling. Zouden wij meer kunnen dan de VN, die allang die doelstelling huldigt ? Zijn wij bereid de methodes af te keuren waarmee de internationale gemeenschap de landen straft die zich tegen de nieuwe wereldorde verzetten ? De Golfoorlog was een ware slachtpartij met hongersnood als gevolg die nog altijd Iraakse kinderen doodt. België heeft deelgenomen aan de oorlog in Joegoslavië, terwijl wij niet eens in staat zijn om bij ons vrede tussen de autochtone en de steeds talrijker allochtone gemeenschappen te bewerkstelligen.

Ik geloof niet dat onze minister van Buitenlandse Zaken in die mate is veranderd. Komt er naast een socialistisch minister van Landsverdediging een liberaal minister van Oorlog ?

De eerste minister zegt alles in het werk te willen stellen om een nieuwe voedselramp te voorkomen. De dioxinecrisis was nochtans het resultaat van een door de Amerikanen opgelegd model, gericht op het volledig ondergeschikt maken van de landbouw aan rendementsdoelinden. Dat model staat haaks op de eeuwenoude Europese tradities die gericht zijn op het voortbrengen van gezonde voedingsmiddelen voor de mens, en niet op een productie in dienst van de financiële belangen van hen die het zich kunnen veroorloven andere dingen te eten dan wat ze de bevolking willen doen eten.

In deze zittingsperiode zal ik, hoewel ik de mening van een aanzienlijk deel van de bevolking vertolk, waarschijnlijk als enige "neen" zeggen tegen de UNO, de NAVO en de WHO.

Het geld, de media en wellicht ook het elektronisch stemmen hebben de verkiezingen vervalst.

De dag dat de beweging die ik vertegenwoordig, deel zal uitmaken van een regeringsmeerderheid, is nog niet aangebroken. Men zal op ons pas een beroep doen wanneer de nepdokters het land levenloos zullen hebben achtergelaten.

"De brug naar de eenentwintigste eeuw." Wat een pretentie ! Als wij de migratie geen halt toeroepen, eist een moslimmeerderheid binnenkort in Brussel de oprichting van een onafhankelijke moslimrepubliek. Walen en Vlamingen zullen zich daartegen verzetten, en dan zal onze minister van Buitenlandse Zaken, de kampioen van de mensenrechten, de NAVO vragen Antwerpen, Luik en Namen te bombarderen.

Over twintig jaar zullen onze kinderen zeggen : "Wij komen uit een land dat niet meer bestaat." Het Nationaal Front heeft geen enkel vertrouwen in de eerste minister.

Eerste minister **Guy Verhofstadt** (*in het Nederlands*) : Ik dank de sprekers voor hun tussenkomst. Na vier jaar Senaat vergen de soms wat luidruchtige tussenkomsten wel een aanpassing. Ik zal mijn linkeroor wellicht moeten beschermen tegen de luidruchtige opmerkingen van de heer Annemans.

Sommige tussenkomsten, zoals de poging om de geschiedenis van de regering te herschrijven, waren zelfs leuk. De heer Annemans had natuurlijk altijd wel wat problemen met de geschiedenis. Ik dank hem voor de kritiek als zou ik links en progressistisch zijn, waarmee hij in twee minuten het al jaren aanslepende verwijt dat ik rechts zou zijn van tafel veegde.

De toespraak van de heer Annemans was wat zenuwachtig, wat ik wel begrijp, want onze bedoeling is effectief om de problemen weg te werken waarop zijn partij teert.

Het debat draaide volgens mij wat te veel om de oude tegenstellingen : het communautaire en de migranten. Dat zijn niet de belangrijkste problemen die we moeten oplossen. Het belangrijkste is de kwaliteit van de overheid en de welvaart in de 21ste eeuw. Dat gaat veel verder dan de afgunst op het vreemde en de organisatie van onze staatsinstellingen. Misschien komt morgen het essentiële aan bod. Het debat toespitsen op de twee vermelde problemen dient enkel de extreem-rechtse partijen.

We moeten niet pogen gelijk te halen, maar de stap naar de 21ste eeuw te zetten over de grenzen van meerderheid en oppositie heen. Er wachten ons grote uitdagingen op sociaal en economisch vlak en op het vlak van de grootste delijke problematiek.

De oppositie verwijt ons vooral te ambitieus te zijn. Deze regering heeft inderdaad grote ambities. Zij wil een aantal fundamentele veranderingen doorvoeren. Ik ervaar die opmerking als een compliment. Ik besef dat de opdracht niet gemakkelijk zal zijn. Dat heeft niet te maken met het aantal partijen, wel met de inhoud van het programma, dat bovendien binnen bepaalde krietlijnen zal moeten worden gerealiseerd. (*Verder in het Frans*)

Het Europese stabiliteitspact over de hele lijn naleven zal niet makkelijk zijn, maar de meerderheid is vastbesloten de noodzakelijke keuzen te maken, rekening houdend met het feit dat ons land sterk van de export afhangt. Dat is een grote uitdaging, net zoals de vrijwaring van de sociale zekerheid, een van de pijlers van onze samenleving. (*Verder in het Nederlands*)

De opdracht wordt dus niet gemakkelijk. Het creëren van een modeloverheid en een modelstaat is geen gemakkelijke opdracht. Ik heb gearzeld om het woord te gebruiken, vooral na alles wat we de jongste jaren hebben gezien inzake Justitie, politie, enz... We moeten echter de ambitie hebben om het te doen. (*Verder in het Frans*)

Dat zal geen gemakkelijke klus zijn, maar de heer Flahaut heeft daarvoor al de krietlijnen getekend toen hij bevoegd was voor Ambtenarenzaken. Zijn opvolger, de heer Van

den Bossche, kan op enige ervaring op dat vlak bogen. Dat zal u wel niet ontkennen. (*Verder in het Nederlands*)

Met de nieuwe minister van Ambtenarenzaken, de heer Van den Bossche, beschikken we over iemand die in Vlaanderen al heel wat ervaring opdeed. De externe audit zal in alle departementen worden doorgevoerd en zal bepalen hoeveel ambtenaren nodig zijn voor welke taken. Inzake statuut en inrichting van het Openbaar Ambt zal nog heel wat overleg nodig zijn. Laten we dus niet langer achterom kijken en zoals de heren De Clerck en Flahaut mekaar met de vinger wijzen, maar constructief samenwerken, meerderheid en oppositie.

De heer **Stefaan De Clerck** (CVP) : Ik wil de handschoen opnemen. Ik heb vandaag echter de hele tijd het cliché gehoord dat de CVP moet zwijgen omdat ze zo lang aan de macht is geweest. Als men daarmee stopt, dan willen wij ook stoppen met naar de anderen te verwijzen. Dan kunnen we ons op het inhoudelijke toespitsen.

Eerste minister **Guy Verhofstadt** (*in het Nederlands*) : Ik heb het argument niet gebruikt. Een nieuwe politiek moet steunen op zijn eigen inhoud, niet op het verleden, maar hij kan wel uitgaan van een analyse van wat in het verleden is misgegaan. (*Verder in het Frans*)

Tweede grote ambitie van deze regering : de invoering van het actieve sociaal contract. Onder meer de heren De Clerck en Poncelet hebben het daarover gehad. (*Opnieuw in het Nederlands*)

Ik heb de indruk dat zij zijn blijven zitten in een oude visie over de toekomstige ontwikkeling. (*verder in het Frans*)

Volgens de heren Poncelet en De Clerck – hoewel de oppositie weinig over het sociaal-economische aspect gesproken heeft – is er een tegenstrijdigheid tussen de verlaging van de lasten op arbeid enerzijds en een beter functionerende sociale zekerheid en een van meer geldmiddelen voorziene sociale bescherming anderzijds. (*Verder in het Nederlands*)

Dit is een volledig verkeerde analyse !

Ik ben ervan overtuigd dat economische welvaart en het creëren van groei wel degelijk samen kunnen gaan met sociale protectie. Dat inzicht is in de loop der jaren gegroeid en geëvolueerd. (*Verder in het Frans*)

De beroepsbevolking maakt in ons land maar 38% uit van de totale bevolking. Van de mensen tussen 15 en 64 jaar werkt slechts 57%, tegen 62% in onze buurlanden en 64% in de hele Europese Unie. (*Verder in het Nederlands*)

De economische groei is het ideale middel om sociale bescherming te bieden. Als we de activiteitsgraad van 57 naar meer dan 60 percent kunnen optrekken, is het sociale draagvlak meteen ook groter. Dat is onze realistische ambitie.

Mevrouw **Greta D'Hondt** (CVP) : Het is blijkbaar heel moeilijk om een spreker te interromperen. Ik wilde gewoon suggereren dat men zich bij de doorlichting van het overheidsapparaat zou laten inspireren door de responsabiliseringscontracten van de sociale parastatalen.

De heer **Dirk Pieters** (CVP) : De heer Verhofstadt heeft ons een inzicht gegeven in zijn persoonlijke bekering. Maar de vraag blijft : kan respect voor budgettaire orthodoxie samengaan met de indrukwekkende uitgaven die deze regeringsverklaring aankondigt ? Wat is de visie van de premier hierop ?

Eerste minister **Guy Verhofstadt** (*in het Nederlands*) : Dit is een perfecte illustratie van de pessimistische visie op de effecten van een grondige lastenverlaging. Deze vermindering zal weldoende effecten ressorteren op meerdere vlakken van de maatschappij. Zulks is in het buitenland al meermaals bewezen, onder meer in Engeland en Duitsland.

Het beleid was de voorbije jaren op dit vlak te pessimistisch en te weinig voluntaristisch. Daar voeren we een radicale trendbreuk door. (*Verder in het Frans*)

De duurzame ontwikkeling komt ruim aan bod in het regeerakkoord. De regering vindt bij elke beslissing van de regering en het Parlement met dat aspect rekening moet worden gehouden. België heeft internationale overeenkomsten ter zake ondertekend en die moeten worden toegepast. Het Verdrag van Rio en de overeenkomsten van Kyoto, bijvoorbeeld, moeten worden uitgevoerd, en men moet daar bij het uitspippelen van het beleid inzake mobiliteit en fiscaliteit rekening mee houden. Het is de eerste maal dat een regeerakkoord daarover zo duidelijk is. (*Applaus bij de meerderheid*) (*Verder in het Nederlands*)

We richten ons dus op een zorgzame overheid, een actieve welvaart en een duurzame ontwikkeling. Dat kan tot weerstanden en interne spanningen leiden, daarvan ben ik me bewust, maar we staan allen achter die centrale driehoek.

Het verwondert me dat precies de heer De Clerck vragen stelde over de samendrukbaarheid van de straf bij zware misdrijven. De voorbije jaren moeten ons op dat vlak toch wijzer hebben gemaakt. Het gaat hier wel degelijk om de strafuitvoering voor zware misdaden zoals moord op kinderen, en dergelijke.

Met onze vlottere naturalisatieprocedure willen we de integratie bevorderen, echter zonder de papierberg uit het verleden, maar we zullen tegelijk initiatieven nemen om malafide naturalisatie-aanvragen snel door zogenaamde maffiabendes en veroordeelden te detecteren. De hele procedure zal begin 2001 worden geëvalueerd.

We moeten deze optie kiezen en ze evalueren, eerder dan in contraproductieve discussies te blijven vaststeken. Wat is trouwens de zin om van dit thema politiek garen te wil-

len spinnen ? De verantwoordelijkheid ter zake overstijgt de tegenstelling meerderheid-minderheid. (*Applaus*)

De heer **Francis Van den Eynde** (Vl. Blok) : Denkt de premier echt dat er in Vlaanderen een consensus bestaat rond de regeringsoptie om de naturalisatieprocedure in een enkele maand af te haspelen ?

Eerste minister **Guy Verhofstadt** (*in het Nederlands*) : In Vlaanderen bestaat veel meer openheid en verdraagzaamheid dan u beweert. (*Applaus op alle banken, behalve bij het Vlaams Blok*)

We nemen een waaier aan maatregelen om in de verloederde wijken het tij te keren. Dan ben ik niet bang voor een confrontatie met het Vlaams Blok in oktober 2000. (*Verder in het Frans*)

Van de belastinghervorming zegt men ons dat ze te vaag, te algemeen is, dat er veel grote principes in de verklaring staan maar dat er geen precieze data op de uitvoering ervan geplakt worden. Dat klopt. Maar moeten we ons dan vastpinnen op een termijn van zes maanden bijvoorbeeld ? Neen ! Wij willen een diepgaand debat binnen de regering en het Parlement, om duidelijk uit te maken waar we met de belastinghervorming naartoe willen. Uiteraard kadert ook de strijd tegen de fiscale fraude in dit streven. Belastingfraude zal zelfs efficiënter aangepakt kunnen worden in het kader van de door ons voorgestane belastinghervorming, waarbij het aantal verschillende tarieven verminderd moet worden, het belastbaar minimuminkomen gewijzigd moet worden en er aan de aftrekposten moet worden gesleuteld. De hervorming moet de belasting op arbeid ook meer ombuigen tot een op milieu en bedrijf gerichte fiscaliteit, rekening houdend met het concurrentievermogen van onze bedrijfswereld en de in het kader van het stabiliteitspact aangegane verbintenissen. (*Verder in het Nederlands*)

De CVP wijst erop dat de regeringsverklaring weinig zegt over welzijn. Het is echter niet omdat we niet vervallen in wollig taalgebruik, dat we deze thematiek verwaarlozen. Integendeel, de kwaliteit van het leven – en dus het welzijn – ademt duidelijk uit verschillende aspecten van de regeringsverklaring. Ik verwijs alleen al maar naar de concrete maatregelen inzake de volksgezondheid. (*Verder in het Frans*)

Voorts spreekt het voor zich dat alle partijen die betrokken waren bij het tot stand komen van de Octopusakkoorden, aan de uitvoering ervan deelnemen. Op het stuk van de hervormingen van politie en justitie zijn de Octopusakkoorden de basis van het regeringsoptreden, evenals het veiligheidsplan en andere inspanningen voor Justitie zoals concrete middelen om de gerechtelijke achterstand te bestrijden. In de toekomst zullen alle partijen bij de uitvoering van die akkoorden worden betrokken. (*Verder in het Nederlands*)

Ik eindig met het communautaire. Dat werd zeker niet uit het regeerakkoord geweerd, in tegenstelling met het re-

geerakkoord van 1995. Volgens de heer De Clerck werd het dossier de voorbije vier jaren voorbereid. Ik heb daarvan niets gevonden. Er was zelfs geen lijst van herzienbare grondwetsartikelen. Er is ook niets gebeurd om het artikel uit de financieringswet uit te voeren dat in een nieuwe verdeling van de onderwijsmiddelen over de gemeenschappen voorziet. Nochtans moest dat probleem al in 1998 zijn opgelost, maar men schoof het liever voor zich uit.

De heer **Marc Van Peel** (CVP) : We stooten bij dat dossier op de veelvuldige onwil van Wallonië. Daarom hebben we in Vlaanderen consequent het been stijf gehouden. Ik ben benieuwd of u dat ook zult doen.

Eerste minister **Guy Verhofstadt** (*in het Nederlands*) : Dat neemt niet weg dat de vorige regering te kort is geschoten in het uitvoeren van een wettelijke beschikking.

Deze regering gaat de communautaire problemen niet uit de weg, zoals de vorige regering geregeld heeft gedaan. Vandaar dat we een kader hebben vastgelegd om tot een communautaire dialoog te komen. Dit kader is uniek in de Belgische geschiedenis, want alle betrokken regeringen zijn hierbij betrokken. (*Verder in het Frans*)

Mij dunkt dat dit een nieuwigheid is, die de communautaire spanningen zal doen afnemen. Ik denk ook dat die methode vruchten zal afwerpen, in tegenstelling tot het communautaire gehacketak tijdens de vorige zittingsperiodes, waarbij men er niet eens in slaagde een verklaring tot herziening van de Grondwet op te stellen. (*Verder in het Nederlands*)

Die aanpak levert vandaag al resultaten op. Er zijn duidelijke afspraken om de conferentie snel bijeen te roepen. Dit jaar nog moeten de punten kunnen worden besproken die in 1a van het regeerakkoord zijn opgenomen ; 1b moet medio 2000 aan bod zijn gekomen. Wij zullen de defederalisering van de gemeente- en provinciewet en de constitutionele autonomie zeker niet langer in de koelkast houden. (*Verder in het Frans*)

Ik denk dat men vandaag zowel aan Franstalige als aan Nederlandstalige zijde wel degelijk hervormingen wil uitvoeren met het oog op een vernieuwing van de instellingen des lands. Dat was in 1995 en in de heersende sfeer vóór de verkiezingen zeker niet het geval. Volgens mij zullen we zelfs volledig uit de impasse van vóór 13 juni geraken. (*Verder in het Nederlands*)

De heer **Stefaan De Clerck** (CVP) : De premier heeft het voortdurend over allerlei vormen van overleg. Werd er al een agenda vastgelegd voor de communautaire dialoog ?

Eerste minister **Guy Verhofstadt** (*in het Nederlands*) : Alle betrokkenen zullen ten gepaste tijde op de conferentie worden uitgenodigd. Het regeerakkoord schetst perfect het kader waarin deze conferentie zal plaatsvinden.

De regering zal zo snel mogelijk de gevolgen van de dioxinecrisis aanpakken, onder meer via het aanstellen van een regeringscommissaris. De concrete voorstellen zullen nog vóór het einde van de maand aan de Kamer worden meegedeeld.

De **voorzitter** : De bevoegde Kamercommissie is het geëigende orgaan om deze uiteenzetting te aanhoren.

Eerste minister **Guy Verhofstadt** (*in het Nederlands*) : Vandaag treedt een meerderheid aan die wil breken met sommige trends uit het verleden, een meerderheid die een project heeft voor de volgende eeuw. Ik nodig iedereen, ook de oppositie, uit om mee te werken aan dit project. Ik ben ervan overtuigd dat we sterk genoeg zijn om dit project de vier volgende jaren waar te maken. (*Applaus bij VLD, PRL-FDF-MCC, SP, PS, Agalev-Ecolo*)

- De vergadering wordt geschorst om 17.50 uur.

- Zij wordt hervat om 18 uur.

BUITENLANDSE BETREKKINGEN

De heer **Marc Eyskens** (CVP) : Het buitenlands beleid kan niet worden gescheiden van het sociaal en economisch beleid. De premier dient zich aan als pionier van de verzoening tussen sociale en economische ontwikkeling. De CVP had het daar in haar kerstprogramma van 1945 al over.

Wij verheugen ons over de aanstelling van de heer Louis Michel als minister van Buitenlandse Zaken. Hij beschikt over de nodige intellectuele en karakteriële capaciteiten en ook over de nodige taalvaardigheid. Dat kan helaas niet van alle andere federale ministers gezegd worden.

Diplomatie komt van het Griekse diploma, dubbel vrouwen. Diplomatie heeft altijd wat te maken gehad met geheimdoenerij en vereist discretie. De nieuwe minister is echter voorstander van openheid. Wij delen die voorkeur.

Wij wensen ook consensus over de grote lijnen van het buitenlands beleid. Een verstandig en evenwichtig buitenlands beleid, in continuïteit, kan op onze steun rekenen. Dan vragen wij ook dat, als eminente Belgen kans maken op een belangrijke internationale functie, tot welke partij ze ook behoren, de regering hun steunt. Daarbij denk ik aan de heer Maystadt.

Wij zijn voor een consensus tussen meerderheid en oppositie over het buitenland beleid. Bestaat die consensus echter wel binnen de meerderheid ? Sommige standpunten van de regeringspartijen zijn onverzoenbaar.

De regeringsverklaring rept met geen woord over het Afrikabeleid, inzake Congo, Rwanda en Burundi. "La politique de l'abandon" is uitgesloten, om politieke en morele redenen. Prioritaire relaties met die landen zijn aangegeven.

Wat met de 0,7%-norm inzake de uitgaven voor ontwikkelings samenwerking ? Zal de ontwikkelingshulp volledig worden losgekoppeld van economische compensaties ?

De heer **Lode Vanoost** (Agalev-Ecolo) : Het akkoord bepaalt wel degelijk dat België zal werken via ongebonden hulp, ten aanzien van landen die hetzelfde principe hantieren.

De heer **Mark Eyskens** (CVP) : Komt er dan internationale gunning voor levering van uitrustingsgoederen ?

De prioriteit van de mensenrechten is ook onze zorg. Zal België nog deelnemen aan een *peace-keeping* of *peace-making force* bij een eventuele genocide in Afrika ?

De groenen pleitten indertijd voor het stopzetten van de NAVO-bombardementen in Kosovo. Wordt het Kosovo-beleid voortgezet ? Zijn Agalev en Ecolo bereid om de gevolgen te dragen, namelijk Belgische hulp van de heropbouw van Kosovo ? Staan wij achter het Westerse standpunt dat Servië geen hulp krijgt zolang Milosevic aan de macht is ?

De socialisten hebben zich achter het NAVO-beleid geschaard. Blijft de regering voorstander van de nucleaire *first strike* strategie ? Steunt de regering nog het afschrikingsbeleid ?

Is de regering bereid tactische atoomwapens te stockeren op het Belgische grondgebied, in Kleine Brogel ? Of zal Agalev weer gaan betogen en zich laten vastketenen, om vervolgens te worden weggevoerd door de federale politie, die ze mede in het leven zal hebben geroepen ?

Agalev keurde de verdragen van Maastricht en Amsterdam niet goed. Zij zijn tegen de EMU, maar hun ministers zullen ons land wel vertegenwoordigen op Europese vergaderingen. Hoe geloofwaardig zullen ze zijn ?

Is de vermogensbelasting definitief van de agenda verdwenen of werden bepaalde toezeggingen gedaan ? De premier zou dit probleem aankaarten tijdens het Belgische voorzitterschap in 2001. Pogingen om een Belgisch probleem op te lossen op Europees niveau, tijdens het Belgisch voorzitterschap, zullen leiden tot prestigeverlies. Indien de premier iets wil ondernemen op dat vlak, moet hij het nu doen.

Waarom wacht de regering ? In veel landen bestaat een kapitaalbelasting. Men moet daarover niet met de Europese partners spreken.

Als de belasting op dividenden verlaagd wordt van 25 procent tot 15 procent verdwijnt de distorsie op de Belgische kapitaalmarkt. Waarop wacht men ?

Een belasting op het vermogen lang van tevoren aankondigen kan leiden tot kapitaalvlucht. Die kan niet worden bestreden binnen de monetaire unie.

De heer **Geert Versnick** (VLD) : De heer Eyskens is onverantwoordelijk. Hij is hier van alles aan het verkondigen dat niet in de teksten staat.

De heer **Mark Eyskens** (CVP) : Heb dan de moed om te zeggen dat er geen sprake is van kapitaalbelasting ! Tijdens de onderhandelingen werd zo'n belasting voortdurend vermeld in de pers.

In het Johannes-evangelie lezen we "Zie, ik maak alles nieuw". De premier maakt zich deze uitspraak op arrogante wijze eigen. De Belgische politiek kent de ijzeren wet van de mislukking van de eerste ministers. Die zou hem tot bescheidenheid moeten brengen. Hij zou er dus beter aan doen niet te arrogant te zijn over zijn vernieuwingsideeën. Vernieuwing betekent niet noodzakelijk verbetering. Inzake de begroting is ze zelfs een verslechtering.

Ik citeer de woorden van Paul-Henri Spaak : "Nous avons peur". Wij zijn bang dat de bevolking het slachtoffer wordt van deze politieke nieuwlichterij, die wordt gekenmerkt door incoherentie, ook inzake het buitenlandse beleid. Wij vrezen dat het beleid er verzwakt en bekaaid zal uitkomen. (*Applaus bij de CVP*)

De heer **Jacques Lefevre** (PSC) : In juni jongstleden schrijft de heer Louis Michel in zijn "Brief aan de burgers van mijn land" dat de oprichting van de Europese Unie en de uitbreiding ervan naar alle windstreken duurzame garanties voor vrede bieden voor ons continent. Een gemeenschappelijk defensiebeleid en dito diplomatie zijn daarbij van vitaal belang, aldus de heer Michel. Daar ben ik het allemaal mee eens, maar in de regeringsverklaring vind ik niets terug over een gemeenschappelijk Europees defensiebeleid, noch over defensie in het algemeen trouwens. Verkiezingsbeloften worden blijkbaar snel vergeten als men eenmaal aan de macht is ...

Niettemin kunnen wij ons eigenlijk best vinden in het hoofdstuk over Europa, dat, afgezien van het ontbreken van een gemeenschappelijk veiligheidsbeleid en de toename van het aantal staatssecretarissen en regeringscommissarissen, opvallend sterk in het verlengde van het beleid van de vorige regering ligt.

De PSC brengt drie prioriteiten naar voren : de opstelling van een Europees Witboek voor defensie, de spoedige oprichting van het Europese Bewapeningsagentschap zoals bepaald in de verdragen van Maastricht en Amsterdam, en de instelling, binnen de EU, van een Raad van ministers van Defensie.

Over Kosovo wordt in uw regeringsverklaring met geen woord gerept.

Van die uitdaging zullen alle Europese landen werk moeten maken om in de Balkan een gebied van vrede, stabiliteit en duurzame ontwikkeling tot stand te brengen.

Voorts verheug ik er mij over dat de minister van Buitenlandse Zaken een Franstalige is. Dat gezegd zijnde schetst u het beeld van een minister die het imago van België in

de wereld herstelt, terwijl uw voorganger deel uitmaakt van uw meerderheid. U had hem met het heropkrikken van ons imago moeten belasten in plaats van het departement op te splitten om aan de behoeften van liberalen, groenen en socialisten te voldoen.

Uw ploeg lijkt wel aan collectief geheugenverlies te lijden. Wat is er geworden van de mooie liberale en groene voorstellen in verband met het voeren van een echt Afrika-beleid en het herstel van onze rol in dat werelddeel ?

Wat is er geworden van de ambitie van Ecolo – die wij deelden – om concreet op te komen voor de bevordering van de verdediging van de mensenrechten en voor de oprichting van een internationale strafrechtbank ?

Inzake ontwikkelingssamenwerking opteert de eerste minister "voor een geleidelijke en substantiële verhoging van de beschikbare middelen voor internationale samenwerking om de huidige tendens om te buigen en opnieuw te streven naar 0,7 % van het BNP". De tendens om de middelen voor de samenwerking te verhogen, bestond al en is dus niet nieuw. Natuurlijk zijn ook wij vóór 0,7 %, maar wij betreuren de vage formulering "streven naar 0,7 %". Tijdens de verkiezingscampagne beweerden sommige groenen dat ze niet zouden toetreden tot een regering die zich niet tot doel stelde de 0,7 % onmiddellijk te bereiken.

Aan de andere kant is er in de regeringsverklaring sprake van een aantal nieuwe accenten in de samenwerking, namelijk vrede, democratie, mensenrechten, conflictpreventie en -beheersing, maatschappelijke integratie, enz. Zijn dat nieuwe accenten ?

Die krachtlijnen werden al uitgestippeld in de door de VLD en de PRL indertijd heftig bestreden kaderwet, waarbij ons beleid inzake ontwikkelingssamenwerking werd herschreven. Ik wens de groenen veel succes toe !

Het regeerprogramma bepaalt dat de NGO's een bevoorrechte partner van de overheid blijven. Het programma van de groenen daarentegen gaat heel wat verder, en de liberalen willen dat de NGO's zich beperken tot de landen waarmee bilaterale hulpovereenkomsten werden gesloten. Wat de schuldenlast van de ontwikkelingslanden betreft, waaraan welgeteld één zinnetje in het regeerprogramma gewijd is, verschanst men zich achter de G8. Ook daar staan we mijlenver van het groene programma.

Het ontbreken van een hoofdstuk over defensie baart mij zorgen. Hoe gaat u bijvoorbeeld de operaties in de Balkan financieren ? Zal ons land lid van de NAVO blijven ? Wat stelt de PRL precies voor inzake defensie ?

In 1999 verkreeg de PSC voor het eerst sinds 1992 een verhoging van de defensiebegroting met 750 miljoen. Wij zullen onze vroegere verbintenissen naleven en voorstellen in die zin indienen.

Over het begrip "humanitaire inmenging" wordt evenmin gesproken, maar we weten bijvoorbeeld dat de heer Des-

texhe in de Kosovo-crisis een invasie van Servië voorstond.

De heer **Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken (*in het Frans*) : Maakt u er nu geen karikatuur van, mijnheer Lefevre. Het buitensporige is altijd onbeduidend.

De heer **Jacques Lefevre** (PSC) : Ik citeer enkel maar de heer Destexhe.

Ik hoor prachtige volzinnen over mensenrechten, sociaal recht, milieu, maar wat stelt u nu concreet voor ? De PSC heeft ideeën en doet voorstellen.

Persoonlijk zou ik het een goede zaak gevonden hebben dat de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking ook bevoegd zou zijn voor mensenrechten en asielzoekersbeleid. (*Applaus bij de PSC en de CVP*)

De heer **Geert Versnick** (VLD) : In dit debat is het bewijs geleverd dat de CVP zichzelf buiten spel heeft gezet als regeringspartij. Vanmorgen verklaarde de heer De Clerck dat het buitenlands beleid een goed beleid was, vanmiddag heeft de heer Eyskens dat tegengesproken. Weet de CVP eigenlijk wat ze van deze tekst vindt ?

De tekst is duidelijk, als men zich tenminste de moeite getroost hem te lezen, wat de heer Eyskens duidelijk niet heeft gedaan. Ook inzake de ontbinding van de hulp, is de tekst duidelijk. De heer Eyskens bepleit een consensuspolitiek, maar gaat zich meteen te buiten aan politieke *science fiction*. Men moet niet vragen wat er zal gebeuren in gevallen die helemaal niet bestaan ; natuurlijk is daarover niet gesproken, het is fictie.

Hij is ook vragen gaan stellen over alles wat niet in het regeerakkoord staat. Het is niet omdat in het akkoord niets staat over Kerstmis, dat dit feest op een andere datum zou vallen. De heer Eyskens neemt een onverantwoorde houding aan wanneer hij het heeft over de mogelijke invoering van een vermogensbelasting. Enerzijds vraagt hij of die er komt, anderzijds wijst hij erop dat ze zeker niet vooraf mag worden aangekondigd.

Het is velen ontgaan dat het Parlement zal worden betrokken bij het buitenlands en Europees beleid. De vorige minister zette daartoe reeds de eerste stappen.

De regeringsverklaring heeft aandacht voor de bilaterale betrekkingen met de limitrofe landen van Europa. Er is ook sprake van sub-Sahariaans Afrika. Daarnaast komen de multilaterale betrekkingen aan bod, met de reorganisatie van de VN en de nodige aanpassingen binnen de EU inzake veiligheid.

Twee derden van onze welvaart steunt op inkomsten uit de export. Het stemt tot tevredenheid dat de regering dat veilig wil stellen. Men is zich ook bewust van de gevolgen van de dioxinecrisis.

Ik ben gelukkig met de tekst inzake internationale samenwerking. Men wil de tendens ombuigen, de 0,7 procent BNP staat in de tekst, gekoppeld aan kwaliteit. Onder de heer Moreels was het anders.

Er ligt grote nadruk op vrede, democratie en mensenrechten. Ze zijn de basis van een duurzame ontwikkeling, samen met een gezonde economie.

Onze burgers begeven zich steeds vaker naar het buitenland. Er is een gemotiveerd diplomatenkorps nodig met een voldoende kader en voldoende middelen om hen bij te staan.

Dit beleid kan België doen vooruitgaan in de wereld. Met dit beleid kan België een bijdrage leveren in de wereld. *(Applaus)*

De heer **Alfons Borginon** (VU-ID) : Ik zie dat de staatssecretaris voor Buitenlandse Handel niet aanwezig is. Heeft de regering daarvoor een verklaring ?

De **voorzitter** : In de Conferentie der voorzitters was inderdaad afgesproken dat alle betrokken ministers en staatssecretarissen aanwezig zouden zijn. Ik zal het nodige doen.

De heer **Jacques Chabot** (PS) : Ik wens de nieuwe regeringsploeg veel succes toe bij de uitvoering van haar programma.

Op het stuk van de Europese en internationale aangelegenheden is dat zeker een ambitieus programma, met een dubbel streefdoel : het herstellen van de reputatie van ons land in het buitenland en het bewerkstelligen van een grotere doorzichtigheid in de besluitvorming dienaangaande.

Tevens moet het vertrouwen van onze medeburgers, die alsmäär meer belangstelling krijgen voor het buitenlands beleid, worden hersteld. Een breed debat daarover is nodig.

De Europese Unie staat voor een aantal uitdagingen, en allereerst de komende intergouvernementele conferentie die moet beslissen over de volgende institutionele hervormingen met het oog op de uitbreiding van de Unie. De regering wil een grondige hervorming van de instellingen verdedigen. Wij juichen dat toe. Dat is ook nodig om van de Unie een echte democratische ruimte te maken.

Het betreft niettemin een noodzaak om bepaalde blokkeringen te voorkomen wanneer nieuwe landen tot de EU zullen toetreden. Dat zal niet makkelijk zijn, maar de regering zal hoe dan ook op onze volledige steun kunnen rekenen.

Wij zijn tevreden over de inhoud van het communautair beleid dat de regering wil verdedigen ; het betreft beleidslijnen die op de steun van de burgers kunnen rekenen.

De verdediging van het Europees sociaal model is een absolute prioriteit van de regering. Zij wil vooral strijden tegen de sociale dumping door het opstellen van gemeen-

schappelijke sociale normen en door de EU een belangrijke rol te doen spelen in het scheppen van banen, vooral dan voor jongeren.

De constructie van een fiscaal Europa is eveneens een prioriteit van de nieuwe Belgische regering. De socialisten hechten daar veel belang aan omdat concurrentie op dat vlak even nadelig is als de concurrentie op sociaal gebied. Het feit dat de fiscale harmonisering uitdrukkelijk in het regeerprogramma wordt vermeld, is eveneens een positief signaal.

Het gemeenschappelijk landbouwbeleid werd evenmin uit het oog verloren. Een van de lessen die uit de dioxinecrisis moet worden getrokken, is dat een productiemodel dat de kwaliteit van de voeding en de eerbied voor het leefmilieu opoffert ten voordele van de rendabiliteit, aan banden moet worden gelegd.

Het verdedigen van een Europees landbouwmodel is in deze van vitaal belang. Het regeerprogramma gaat, wat dat betreft, de goede kant op : het verdedigt de kleine gezinsbedrijven en staat sociaal en ecologisch duurzame productiemethoden voor.

Het verheugt ons dat het Parlement en de gewest- en gemeenschapsassembles bij de voorbereiding van het Belgische EU-voorzitterschap betrokken zullen worden. Het is een belangrijke afspraak voor het herstel van de Belgische geloofwaardigheid in het buitenland en biedt ons een goede gelegenheid om onze Europese prioriteiten te verdedigen.

De regering stelt inzake Europese aangelegenheden een ambitieus programma voor. Daartoe moeten we nauwlettend toezien op ons intern besluitvormingsproces en de manier waarop de dossiers in de onderscheiden ministeries voorbereid en verder behandeld worden, optimaliseren. De Europese wetteksten moeten binnen de gestelde termijnen correct worden geïmplementeerd.

Die verbetering is noodzakelijk om ons handelen in overeenstemming te brengen met het belang dat België zegt de hechten aan Europa : de minister van Buitenlandse Zaken moet die boodschap duidelijk overbrengen bij zijn collega's.

Op internationaal vlak valt ons vooral het streven naar meer rechtvaardigheid in de internationale betrekkingen op. Ik neem eveneens nota van het nagestreefde evenwicht tussen bilaterale en multilaterale betrekkingen.

De bilaterale betrekkingen zijn onontbeerlijk om de zichtbaarheid van België op het internationale forum te verzekeren. Wij moeten onze aanwezigheid versterken in de landen van Centraal en Oost-Europa die weldra tot de Europese Unie zullen toetreden. Mijn fractie is voorts tevreden over het uitdrukkelijk vernoemen van de Balkan, Sub-Saharaans Afrika, Noord-Afrika en het Midden-Oosten.

Inzake multilaterale betrekkingen is het belangrijk dat de rol van de UNO wordt onderstreept. Het regeringspro-

gramma beklemtoont ook de aspecten vrede en veiligheid. Dat is fundamenteel. Aan de ene kant is de Europese defensie een essentiële inzet van de constructie van politiek Europa. Aan de andere kant is ontwapening onontbeerlijk voor de pacificatie van de internationale betrekkingen.

Inzake buitenlandse handel is het positief dat het regeeringsprogramma de kansen van onze ondernemingen op de buitenlandse markten wil optimaliseren.

Voorts moet ons land aanwezig zijn op de millenium-round om de sociale rechten, de mensenrechten en de duurzame ontwikkeling te verdedigen. Het feit dat de regering zich wil inzetten voor een verdere hervorming van de internationale financiële instellingen, draagt onze goedkeuring weg.

Wat ontwikkelingsamenwerking betreft, hopen wij dat de verhoging van de begroting realiteit wordt en dat beduidende inspanningen worden gedaan om de schuldenlast van de armste landen te verlichten.

Mijn fractie is ook sterk gehecht aan de principes van vrede, democratie en eerbied voor de mensenrechten waarop onze ontwikkelingshulp moet zijn gebaseerd. Gedecentraliseerde samenwerking met meer efficiënte acties ten bate van de minst bedeelde volken moet voorrang krijgen.

Namens mijn fractie wens ik de eerste minister succes bij het realiseren van een programma dat aan de verwachtingen van de burgers beantwoordt. (*Applaus van de PS*)

De heer **Francis Van den Eynde** (Vl. Blok) : Men noemt deze meerderheid gemeenzaam paarsgroen. Die combinatie is toch wel vrij merkwaardig. Enerzijds is er de invloed van de "werkplaatsen" van VUB en ULB, anderzijds heb je de component van de clerico-gauchisten van Ecolo, deel uitmakend van een partij die gesticht is door een jezuïet en waarvan vele vertegenwoordigers ex-paters en ex-nonnen zijn of er tenminste mee getrouwd zijn. (*Gelach*)

Deze sterk uiteenlopende coalitie kan alleen maar bij mekaar worden gesmeerd op het niveau van de trouwe beloften.

De eerste politieke daad van paarsgroen was de aanstelling van de eenmalige PS-politicus Busquin tot EU-commissaris !

Van Europa verwacht men respect voor de talen van alle lidstaten, maar men stuurt de eenmalige Busquin naar Europa. Mede daardoor heeft hij het onbenullige commissariaat van Wetenschapsbeleid gekregen. Is het daar niet dat Edith Cresson haar sjoemelpraktijken uitoefende ? Moet men zo onze zaak bepleiten op het Europese forum, net nu we door de dioxinecrisis zo afhankelijk zijn van Europa ?

De VN liggen op apegapen, dat heeft het Kosovo-conflict bewezen. De verwijzigingen naar de VN in het regeerakkoord komen dan ook erg hol over.

De BDBH – in het licht van de dioxinecrisis toch een belangrijk instrument – moet het in het akkoord met één vrome intentie stellen.

Vanzelfsprekend mocht het woord "mensenrechten" niet ontbreken in een paarsgroen akkoord. Is dit wel te verzoenen met de deelname aan de regering van een eminent vertegenwoordiger van de vriendenkring België-Cuba en dus verdediger van de marxistische dictatuur van Fidel Castro ?

De magische 0,7 % ten voordele van de ontwikkelingssamenwerking is eens te meer als fetisj in het regeerakkoord opgenomen. Maar nadere bestudering van het regeerakkoord bewijst dat men hoogstens streeft naar die 0,7 %. De groenen zijn eens te meer met een kluitje in het riet gestuurd : *cocus et contents* ...

Het leger werd de voorbije jaren meermaals ingezet voor *peace-keeping*-activiteiten. Dat is een mooi woord voor iets wat in de praktijk oorlog is. Men mag de bevolking dus geen rad voor de ogen draaien. Ik vraag dat men zeer zuinig zou zijn, en met de defensiegelden, en met de levens van onze soldaten.

Dit is de coalitie van het geplande en wederzijdse huwelijksbedrog. Iedereen draagt horens in zo een situatie, behalve de PS natuurlijk, die haar zaakjes altijd goed behartigt. Maar de grootste horens heeft men de argeloze kiezer opgezet. (*Applaus bij het Vlaams Blok*)

- De vergadering wordt geschorst om 19.40 uur.- Zij wordt hervat om 20.30 uur.

PARLEMENTAIRE OVERLEGCOMMISSIE

De **voorzitter** : Overeenkomstig artikel 1, lid 3, van de wet van 6 april 1995 houdende inrichting van de parlementaire overlegcommissie bedoeld in artikel 82 van de Grondwet en tot wijziging van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, breng ik u in kennis dat de installatie van de parlementaire overlegcommissie op donderdag 15 juli 1999 heeft plaatsgehad.

Met toepassing van artikel 10, § 1, 3°, van de wet van 6 april 1995 houdende inrichting van de parlementaire overlegcommissie bedoeld in artikel 82 van de Grondwet en tot wijziging van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de commissie de periode genoteerd tijdens welke de termijnen geschorst worden, van 17 juli tot 3 oktober 1999.

Ter kennisgeving

EUROPEES PARLEMENT

ONVERENIGBAARHEID TUSSEN DE UITOEFENING VAN EEN MANDAAT ALS LID VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN EEN FUNCTIE VAN MINISTER

De **voorzitter** : De heer Bert Anciaux werd op 13 juni 1999 verkozen tot vast lid van het Europees Parlement. Hij heeft de eed afgelegd als minister in de Vlaamse regering op 13 juli 1999.

De opvolger die in aanmerking komt om hem te vervangen is de heer Bart Staes. De verkiezing van deze laatste als plaatsvervangend lid van het Europees Parlement werd tijdens de plenaire vergadering van 1 juli 1999 goedgekeurd.

De heer Frank Vandenbroucke werd op 13 juni 1999 verkozen tot vast lid van het Europees Parlement. Hij heeft de eed afgelegd als minister in de federale regering op 12 juli 1999.

De opvolger die in aanmerking komt om hem te vervangen is de heer Peter Bossu. De verkiezing van deze laatste als plaatsvervangend lid van het Europees Parlement werd tijdens de plenaire vergadering van 1 juli 1999 goedgekeurd.

Mevrouw Annemie Neyts-Uyttebroeck werd op 13 juni 1999 verkozen tot vast lid van het Europees Parlement. Bij brief van 5 juli 1999, deelt zij mee dat ze afziet van de uitoefening van dit mandaat.

De opvolger die in aanmerking komt om haar te vervangen is de heer Eduard Beysen. De verkiezing van deze laatste als plaatsvervangend lid van het Europees Parlement werd tijdens de plenaire vergadering van 1 juli 1999 goedgekeurd.

Ik stel u derhalve voor de heren Bart Staes, Peter Bossu en Eduard Beysen voor te dragen als vaste leden van het Europees Parlement.

Geen bezwaar ? *(Neen)*

Aldus wordt besloten.

VERKLARING VAN DE REGERING

BESPREKING (VOORTZETTING)

De **voorzitter** : Wij hervatten de bespreking van de verklaring van de regering.

De heer **Lode Vanoost** (Agalev-Ecolo) : Wanneer de CVP ooit terug deelneemt aan een regering, zullen wij niet doen zoals ook nu weer is gebeurd : wij zullen geen lege kabinetten achterlaten, waarbij zelfs de codes van de computers niet worden doorgegeven en waarbij alle dossiers worden meegenomen. Wij zullen breken met deze 41-jarige traditie van wantrouwen. Ik doe deze belofte en vraag de CVP of zij dezelfde belofte wil doen.

De komende vier jaar zie ik met optimisme tegemoet. Logisch ook, ik heb zelf meegewerkt aan de voorbereidende onderhandelingen over dit deel van het regeringsakkoord.

Ik zou het niet beter kunnen zeggen dan de eerste minister gisteren :

"Het respect voor de mensenrechten zal het uitgangspunt zijn van het buitenlands beleid. De regering wil op dit vlak een actief beleid voeren binnen alle internationale instellingen, net zoals zij haar initiatieven om bij te dragen tot wapenbeheersing en ontwapening zal verderzetten. Ze engageert zich om het parlement nauwer te betrekken bij het uittekenen van haar politiek op dit vlak".

Ik ben een groot voorstander van de vrije markt, dit wil zeggen een economie die is gebaseerd op eerlijke competitie tussen creatieve ondernemers, in een kader dat door nationale regeringen en internationale instellingen wordt ontwikkeld.

Als Renault Vilvoorde sluit en dan vestigingen opent in Rusland, Turkije of Brazilië, is dat voor mij geen vrije markt. Daarbij worden de vijf sociale basisrechten die in het regeringsakkoord staan geschonden : het verbod op kinderarbeid en dwangarbeid, en op discriminatie op het werk en het recht op syndicale activiteit en op collectief overleg.

Van een eerlijke wereldeconomie wordt uiteindelijk iedereen beter.

Het respect voor de mensenrechten moet op een principiële en niet-selectieve wijze worden toegepast. België en de Europese Unie moeten onder meer kritisch toezien op de mensenrechtenclausule in de handelsovereenkomst met Mexico. Ook ons beleid ten aanzien van Birma moet kritisch zijn.

Wij pleiten terecht voor de bestraffing van oorlogsmisdadigers als Milosevic. Laat ons echter eenzelfde gestrengheid tonen ten aanzien van Mexico en Indonesië, die hun eigen Kosovo-drama's beleven in Chiapas en Oost-Timor.

Is het niet schrijnend dat de Indonesische Soeharto niet aan de dijk werd gezet om zijn moorddadig bewind, maar wel omdat hij zijn land economisch ten gronde heeft gericht ?

Ik verwijs ook naar Colombië en naar Turkije, lidstaat van de NAVO, dat een deel van zijn bevolking bloedig onderdrukt. Ik pleit natuurlijk niet voor NAVO-bombardementen op Ankara, integendeel, ik ben de overtuiging toegedaan dat een Europees lidmaatschap zowel voor de Unie als voor Turkije een goede zaak zou zijn. Wij kunnen daarom voorstellen een internationale conferentie te organiseren over het Turks-Koerdisch probleem, met het oog op een vreedzame oplossing van de interne conflicten.

De subcommissie Wapenhandel stelde voor het jaarverslag 1998 over de uitvoer van Belgische wapens reeds in het voorjaar aan het Parlement over te maken. Laten we die afspraak ook voor het volgende jaar maken.

Ik stel verder voor een hoorzitting te organiseren met internationale experts om de uitspraak van het Internationaal Gerechtshof van Den Haag van 1996 inzake de wet-

telijkheid van het plaatsen en inzetten van nucleaire wapens te bespreken. Dit parlement zou ook de wenselijkheid van een *no first use* van de nucleaire wapens van de NAVO moeten bespreken. Ik wijs erop dat dit geen groen standpunt is, maar wel een toegeving aangezien de groenen aldus de nucleaire strategie van de NAVO erkennen. Ik ben blij dat er zodoende een eind komt aan een periode waarin de CVP haar minderheidsdictaat opdroeg aan het Parlement.

De heer **Stefaan De Clerck** (CVP) : Het is onjuist dat de CVP steeds geprobeerd heeft haar minderheidsstandpunt op te dringen. Wel werd binnen de meerderheid een bepaald standpunt ingenomen, voor de bespreking door het Parlement. Wij zijn het debat nooit uit de weg gegaan.

De heer **Lode Vanoost** (Agalev-Ecolo) : De CVP heeft het er moeilijk mee als minderheid te worden bestempeld. Alle partijen zijn echter minderheden.

De heer **Fons Borginon** (VU-ID) : De heer Vanoost probeert gewoon een manier te vinden om een toegeving van de groenen niet als een toegeving te moeten voorstellen. Nucleaire ontwapening is voor de groenen blijkbaar geen breekpunt.

De heer **Lode Vanoost** (Agalev-Ecolo) : Er staan in dit regeerakkoord enkele zaken waarmee we niet zo gelukkig zijn. Dit is er één van.

Dit regenboogexperiment kan het begin zijn van een nieuw buitenlands beleid. Ik zal het kritisch volgen en wil het vier jaar lang constructief mee vorm geven. Het zal niet altijd gemakkelijk zijn, maar moeilijk is leuker. Ik ga voor de volle vier jaar. (*Applaus bij VLD, PS, PRL-FDF, SP en Agalev-Ecolo*)

De heer **Jean-Paul Moerman** (PRL-FDF) : Er heerst een andere toon, zoveel is zeker. Zoals de eerste minister zegt : Vlaanderen is verdraagzaam. Wij verheugen ons erover dat de regering van België een modelstaat en opnieuw een gerespecteerd partner op het internationale schouwtoneel wil maken en de democratische waarden hoog in het vaandel voert.

Wij verheugen ons ook over de aangekondigde voorbereiding van het Belgische EU-voorzitterschap in 2001 en het streven naar het herstel van de reputatie van ons land in het kader van onze economische betrekkingen. Ten slotte stemt ook uw wil om de inspanningen inzake ontwikkelingssamenwerking te vergroten, ons tot tevredenheid. Dergelijke hooggestemde doelstellingen zijn echter naar de maat van de behoeften. Gelet op de zware erfenis van de vorige coalitie kan onze assemblee niet anders dan de nieuwe regering steunen.

Het herstem van België's internationaal imago vergt een beter functioneren van onze besturen.

De rechten van de mens moeten de hoeksteen van ons buitenlands beleid vormen, zoniet offeren we onze waarden op het altaar van mercantiele kortzichtigheid.

De buitenlandse economische betrekkingen zijn eveneens essentieel voor ons land. In de huidige context is het absoluut noodzakelijk het vertrouwen in de Belgische producten te herstellen. Wij steunen dan ook onvoorwaardelijk het regeringsinitiatief om een promotiecampagne op touw te zetten en de ondernemingen ten aanzien van de buitenlandse concurrentie te ondersteunen. Tevens moeten ook de financieringsinstrumenten beter worden uitgebouwd.

Inzake landsverdediging wacht de regering een aartsmoeilijke taak. Ten gevolge van het plan-Delcroix kampt dat departement met aanzienlijke problemen. Iedereen is zich ervan bewust dat men in de toekomst noodzakelijkerwijze moet evolueren naar een Europese "geïntegreerde defensie" zonder dat men de NAVO-pijler uit het oog mag verliezen.

Ik betreurt dat de heer Poncelet afwezig was toen de heer Lefevre zich bekleeg over het lot van onze militairen die zendingen in het buitenland vervullen.

Er moet grondig worden nagedacht over de oprichting van een Europese defensiepijler die over een autonome reactie- en beheerscapaciteit beschikt. Men moet zich bewust zijn van de realiteit van de huidige integraties en de technische en financiële overwegingen die daarmee verband houden.

Onze krijgsmacht heeft zich ondanks het plan-Delcroix tot op zekere hoogte uitstekend van haar taak gekweten en geniet internationaal een goede reputatie. Onze contacten met onze Europese bondgenoten zijn uitstekend, zodat men graag een beroep doet op onze militairen. Om die kwaliteit te handhaven zijn echter aanzienlijke inspanningen vereist.

In haar verklaring formuleert de regering de ambitie om alle krachten te bundelen teneinde snel een Europese defensiestructuur uit te bouwen.

België moet een belangrijke rol vervullen op het stuk van de nieuwe uitdagingen die met de eeuwwisseling gepaard gaan.

Europa uitrusten met een gecoördineerde militaire capaciteit die een gemeenschappelijk buitenlands beleid garandeert, is een ambitieuze en realistische doelstelling waartoe België moet bijdragen. Onze ervaring op de internationale fora en het open en multiculturele karakter van ons land maken dat wij uitstekend geplaatst zijn om aan die constructie deel te nemen. De strijdmacht draagt ontegensprekelijk bij tot het internationaal imago van ons land.

De nieuwe meerderheid stelt een duidelijk kader voor het defensiebeleid voor.

De heer **Jacques Lefevre** (PSC) : Waar las u de voorstellen van de regering op het stuk van defensie ? Waar is die tekst ? Wij hebben hem niet gezien.

De heer **Jean-Paul Moerman** (PRL-FDF) : Laat mij voortgaan, ik zal u later antwoorden.

De deelname aan internationale operaties moet ten dienste staan van een buitenlands beleid gestoeld op de mensenrechten, de fundamentele vrijheden en de vrede.

Wanneer die operaties gericht zijn op het vrijwaren of het herstellen van de vrede, moeten ze gepaard gaan met politieke en diplomatieke stappen om de crisissen op te lossen. In Somalië of in ex-Joegoslavië werden de inspanningen van België niet geconcretiseerd in een aanwezigheid aan de onderhandelings tafels. Het regeringsproject kan dat verhelpen.

Toen de Cambodjanen om een grotere Belgische participatie verzochten, heeft de vorige regering niet gereageerd. Er moet worden nagedacht over de oprichting van diplomatieke posten en de aanwezigheid van "vredesambassadeurs", in samenwerking met de diensten van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, ter bevordering van de Belgische economische belangen. Ook de militaire attachés moeten het imago van ons land hoog houden ; zij kunnen tevens een nuttige taak als informant vervullen.

De oprichting van een trainingscentrum voor vredeshandhavings- of vredestichtingsmissies is een interessante mogelijkheid om opgedane ervaring te doen renderen, eventueel ten gunste van officieren uit crisisl landen. Het leger kan dus duidelijk bijdragen tot het herstel van de goede naam van ons land.

Een militaire aanwezigheid in het buitenland bevat altijd de kiem van andersoortige betrekkingen.

De democratie is voortdurend blootgesteld aan gevaren. De regering geeft blijk van standvastigheid en verantwoordelijkheidszin. De verhevenheid van de regeringsverklaring is overtuigend. Daarom zal de PRL-FDF-fractie de regering dan ook het vertrouwen schenken. (*Applaus bij de PRL-FDF*)

De heer **Dirk Van der Maelen** (SP) : Het buitenlands beleid van een moderne rechtsstaat moet afgestemd zijn op de snelle evolutie van de toestand in de wereld en op de voortschrijdende mondialisering van de maatschappelijke ontwikkeling. Onze regering moet volgens het regeerakkoord de vrijhandel compatibel maken met respect voor de mensenrechten, voor de sociale rechten en voor het leefmilieu. Ook in de Wereldhandelsorganisatie is afgesproken om tijdens de volgende *Millennium Round* aan de sociale rechten bijzonder aandacht te besteden.

We zullen vechten voor de wetsvoorstellen in verband met sociaal verantwoorde productie en extra-territoriale bestraffing van misbruik van kinderen in het arbeidsproces.

Welke engagementen zullen we aangaan ten aanzien van de Balkan ? Welke budgetten kunnen we daarvoor aanspreken ? Komt er in het najaar een debat over de Kosovo-crisis en de lessen die men eruit trekt inzake defensie, NAVO, VN ?

De heer **Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken (*in het Nederlands*) : Ik zal in het najaar een nota voorstellen met daarin mijn beleidsintenties. Vanzelfsprekend komt de Balkan daarbij aan bod.

De heer **Dirk van der Maelen** (SP) : Ik zou de regering willen oproepen om ons land verder een voortrekkersrol te laten spelen in de bestrijding van de wapenwedloop. We hebben inzake de anti-persoonsmijnen al bewezen zo'n rol aan te kunnen. Waarom ook niet op het vlak van de illegale wapenhandel ?

De heer Eyskens heeft zo-even gesproken over de mogelijkheid van het sturen van Belgische troepen naar centraal-Afrika in het kader van VN-operaties. Welnu, het regeerakkoord is hier overduidelijk : we mogen in het kader van VN-operaties geen troepen sturen naar landen waarmee we koloniale banden hadden. Dit ligt in het verlengde van de conclusies van de Rwanda-commissie in de Senaat.

De heer **Francis Van den Eynde** (VL Blok) : We waren de laatste jaren steeds meer bij NAVO-operaties betrokken. Wat is dan uw aanbeveling ?

De heer **Dirk van der Maelen** (SP) : Dat komt in ons herfstdebat zeker ter sprake.

De regering wil het Parlement actief betrekken bij alle belangrijke stappen in het Europees integratieproces. Hopelijk hoeven we ze nooit aan dat engagement te herinneren. (*Applaus*)

De heer **Ferdij Willems** (VU-ID) : Ik wil vooraf iets kwijt over de debatkultuur die hier heerst. Met al dit schelden, roepen en lachen schaadt men het imago van het Parlement en dus het algemeen belang. Vooral het Vlaams Blok blinkt uit door destructieve oppositie. Ik wil me daaraan niet bezondigen. Ik wil me als Vlaams-nationalist open stellen voor andere meningen en voor andere culturen.

Sommigen zullen me een naïeve dromer noemen als ik blijf dromen van en ijveren voor tolerantie, vrede, samenwerking. Als historicus weet ik echter dat elke andere benadering tot haat en strijd leidt.

Tal van punten uit dit regeerakkoord gaan de goede richting uit : aandacht voor de mensenrechten, de strijd tegen de wapenwedloop en tegen illegale wapentrafië, de besteding van de 0,7 % voor ontwikkelingssamenwerking. Wat dit alles betreft, zal de VU-ID vanuit de oppositie enthousiast aan zulk een beleid meewerken, tenminste als de mooie beloften in praktijk worden omgezet. (*Onderbreking van de heer Van den Eynde*)

Mijnheer Van den Eynde, ik zal mij niet laten afleiden door uw getier. Ik kom hier als Vlaams-nationalist met een boodschap van tolerantie en niet van haat ! (*Applaus op de banken van de meerderheid en CVP-PSC*)

Ik durf hopen dat het buitenlands beleid van deze regering in goede banen zal geleid worden, met ministers als de heer Michel, wiens respect voor het Nederlands ik toejuich en de heer Boutmans, wiens standpunten ik grotendeels onderschrijf.

Ik wil aan de beleidsmensen ook een paar kritische raadgevingen meegeven.

De defensie-minister vraag ik niet te luisteren naar hen die pleiten voor een verhoging van het defensiebudget. Ook vraag ik meer aandacht voor de niet-militaire aanpak van conflicten.

Aan minister Michel vraag ik of men initiatieven ten gunste van Koerdistan overweegt. En wat met de andere minderheden en vergeten volkeren binnen het eengemaakte Europa ?

Wil de regering ijveren voor een kernwapenvrij Europa en voor een NAVO die zich ertoe verbindt nooit als eerste kernwapens te gebruiken ? Een klein land als België kan een groot voorbeeld zijn voor de rest van de wereld.

De heer **Jef Valkeniers** (VLD) : Ik beperk mijn tussenkomst tot de sector ontwikkelingssamenwerking. Ik hoop dat staatssecretaris Boutmans niet dezelfde fouten begaat als zijn voorganger. Reginald Moreels nam weliswaar een goede start. Er werden alleszins mooie beloften gedaan. Van de beruchte 0,7% kwam echter niets in huis. De samenstelling van het kabinet van de heer Moreels was een echt fiasco, zodat het ABOS-personeel getraumatiseerd achterbleef. Voor alle beslissingen werden zogenaamde externe deskundigen aangesproken via externe bureaus, maar toevallig kwamen de meesten uit een organisatie die de heer Moreels heel goed kent.

Mijn oproep is dat men de mensen uit de administratie niet over het hoofd zou zien. Zij kunnen een zeer zinvolle bijdrage leveren. Men mag hen evenmin demotiveren of te lang in het ongewisse laten. Van een minister verwachten we dat hij zelf beslissingen neemt, niet dat hij alles op externe experts afwentelt.

De heer **Dirk Pieters** (CVP) : Geldt die aanbeveling alleen voor ontwikkelingssamenwerking of voor de hele regering ?

De heer **Jef Valkeniers** (VLD) : Ik spreek over ontwikkelingssamenwerking. Ik heb niets tegen studies, maar men magze niet eindeloos als paraplu gebruiken.

De vorige staatssecretaris dacht dat hij, als nieuwe Jezus Christus, een wereldmissie had. De nieuwe moet beseffen dat onze opdracht en onze middelen beperkt zijn. (*Applaus*)

De heer **Denis D'hondt** (PRL-FDF) : De regeringsverklaring bevat een aantal krachtlijnen met betrekking tot het buitenlands en Europees beleid.

Het structureel belang van het Europees beleid kan niet genoeg worden onderstreept. Daarom schenken de intenties van de regering om het imago van ons land te herstellen, ons voldoening.

Het Belgisch voorzitterschap zou ons de gelegenheid moeten bieden om het Europees engagement van ons land, met de uitbouw van een federaal Europa als streefdoel, goed in de verf te zetten.

Het is mijn overtuiging dat een klein land als België in het proces van de uitbouw en de integratie het hoofd moet bieden aan de verleiding van sommige van onze Europese partners om zich als een Directoire op te werpen. Dat kan enkel maar in ons nadeel uitvallen. Daarom hebben België en Europa nood aan een sterke Commissie.

Een samenwerkingsverband zoals de Benelux biedt voordelen die niet mogen worden onderschat in het kader van het behoud van de evenwichten tussen de Europese landen.

Het alsmaar terugkerend probleem van de Belgische achterstand op het stuk van de omzetting van de richtlijnen moet uit de weg worden geruimd. Onze Europese geloofsbelijdenis moet in daden worden omgezet.

Een betere coördinatie tussen de federale overheid en de deelgebieden zal daartoe bijdragen. De autonomie van de respectieve overheden dient daarbij te worden gerespecteerd, maar tegelijk moet ook het algemeen belang worden nagestreefd.

Onze trouw aan onze bondgenootschappen en de multilaterale dimensie van onze diplomatie moeten de pijlers van ons buitenlands beleid vormen.

Afgezien van de multilaterale dimensie overweegt de regering ook onze bilaterale betrekkingen verder uit te bouwen en zal zij er ook op toezien dat ons buitenlands beleid over voldoende middelen beschikt. Ik verheug mij daarover.

Op het stuk van de internationale samenwerking is de solidariteit met de arme landen en hun bevolking veel meer dan een morele verplichting. In die geest wordt de samenwerking opgevat als een contractueel kader met de actoren in de ontwikkelingslanden gebaseerd op wederzijds respect voor de culturele waarden en strikte eerbiediging van de mensenrechten.

Wij verheugen ons derhalve over de plannen van de regering meer middelen aan te wenden voor het ontwikkelingsbeleid, de kwaliteit van de hulp te verbeteren en de uitgaven efficiënter te besteden.

Die stijging moet gepaard gaan met een verbetering van de relevantie van de uitgaven voor ontwikkeling, omdat

het onaanvaardbaar is dat sommige ideologisch gekleurde NGO's op inadequate wijze overheidsgeld gebruiken.

Ons land verdient beter dat zijn huidig imago. De regeringsverklaring getuigt van vernieuwingswil en dynamisme. De PRL-FDF-MCC-fractie zal de nieuwe regering het vertrouwen schenken. (*Applaus van de liberalen*)

De heer **Stef Goris** (VLD) : Sommigen vinden in het regeerakkoord geen verwijzing naar het luik Landsverdediging. Toch staan er een aantal concrete engagementen in onder meer inzake de deelname aan VN-operaties. Ik geef wel toe dat er nergens melding wordt gemaakt van onze krijgsmacht als zodanig. Het Belgisch leger is meer en meer een bedrijf in moeilijkheden. Zo is er de vergrijzing van het korps en de veroudering van het materieel. De structuren van de krijgsmacht dateren nog van tijdens de koude oorlog. Ook is er een probleem inzake het statuut van de militairen en dan vooral van de beroepsvrijwilligers.

Het is onze politieke verantwoordelijkheid om onze troepen, die we steeds vaker inzetten in het buitenland, goed voorbereid, goed uitgerust en goed gemotiveerd te houden. Geef de militairen ook meer burgerrechten en laat ze meer genieten van de actieve welvaartsstaat. De opdrachten van onze krijgsmacht moeten worden geherdefinieerd, waarbij een steeds zwaardere nadruk op conflictpreventie moet komen te liggen.

In Nederland werd zopas een herstructurering van de krijgsmacht doorgevoerd. Daar bereikt men met minder middelen een grotere operationaliteit. Dat is de grote uitdaging. Men kan dit bereiken door het afstoten van overtollige taken en door specialisatie. Vergeten we ook niet dat de krijgsmacht heel wat mensen tewerk stelt. We moeten ook ons best doen voor deze mensen, die eerst burgers zijn en dan pas militairen. (*Applaus bij VLD, PS, PRL-FDF, SP en Agalev-Ecolo*)

Mevrouw **Claudine Drion** (Ecolo-Agalev) : Ik verheug me over de vastberaden toon van de regeringsverklaring inzake buitenlands beleid, te meer omdat het Parlement erbij moet worden betrokken. Wij stellen ons kritisch vertrouwend op en zullen voorstellen doen om nog verder te gaan.

De regeringsnota beklemtoont het belang van de mensenrechten, waar ook de sociale en economische rechten toe behoren. België verbindt zich ertoe een actieve rol te spelen in het kader van de Millennium round. De laatste hinderpalen voor de activiteitsvrijheid van het kapitaal mogen niet verdwijnen. De risico's vervat in het MAI duiken opnieuw op. De WHO moet uitzonderingen toestaan als dat een economisch en sociaal duurzaam ontwikkelingsbeleid mogelijk maakt.

In hetzelfde vooruitzicht moeten op Europees vlak fiscale maatregelen worden genomen. In het kader van het Europees voorzitterschap zou België een initiatief kunnen nemen voor het instellen van een belasting op grotendeels

speculatieve kapitaalbewegingen. Met de opbrengst ervan zou een internationaal ontwikkelingsfonds kunnen worden opgericht, dat overeenstemt met de schuld van de derdewereldlanden.

Gelet op het belang van de mensenrechten moet België zelf toepassen wat het van zijn partners verwacht, met name op het stuk van de behandeling van vluchtelingen die gedwongen worden het land te verlaten. De ministers van Justitie en van Vervoer reageerden al positief. Ecolo-Agalev zal erop toezien dat België zijn verplichtingen terzake nakomt.

Inzake ontwikkelingssamenwerking bevat de regeringsverklaring mogelijkheden om België internationaal en los van de commerciële en economische vereisten te herwaarderen op het stuk van de concrete solidariteit en van de "tederheid onder de volkeren".

De regeringsverklaring maakt melding van de "gender issue" als beleidslijn op het stuk van de internationale samenwerking. De rol van de vrouwen is inderdaad van essentieel belang voor de ontwikkeling. De regering moet rekening houden met de Wereldwijde Vrouwenmars van het jaar 2000 tegen armoede en geweld, waarvan de Belgische NGO's de coördinatie voor Europa verzorgen.

Voor de begroting van ontwikkelingssamenwerking moet de wil om de tendens van de jongste acht jaar om te buigen en de ontwikkelingshulp tot 0,7% van het BNP op te trekken, in de volgende begroting concreet gestalte krijgen.

De NGO's, die een bevoorrechte partner van de overheid blijven, verwachten concrete beleidsdaden. Zij moeten meerjarensteun krijgen, zodat zij over de nodige autonomie kunnen beschikken om hun initiatieven te ontwikkelen. Wij suggereren de regering rekening te houden met het streven van de migranten om actief deel te nemen aan het tot stand brengen van banden tussen België en hun landen van oorsprong.

In het kader van de bilaterale betrekkingen dienen prioriteiten te worden vooropgesteld, maar toch is het belangrijk dat de NGO's over een zekere autonomie in het kader van de medefinanciering kunnen beschikken. Zo niet zullen belangrijke sociale actoren uit het Zuiden, die al geruime tijd partners van de NGO's zijn, de middelen ontberen om in hun land een echte ontwikkeling tot stand te brengen, enkel en alleen omdat zulks geen prioriteit is. De logica van onze economische ontwikkeling mag het niet halen op onze solidariteit. (*Applaus bij Ecolo-Agalev*)

De **voorzitter** : Dank u, mevrouw, voor deze maiden-speech, die, aangezien u vrouw bent, en gelet op de onderscheiden betekenissen van de Engelse term "maiden speech", hier een meerlagige betekenis krijgt. (*Applaus op alle banken*)

Mevrouw **Fientje Moerman** (VLD) : België tot modelstaat uitbouwen is een ambitieus project. Dat moet ook

tot uiting komen in ons Europees beleid. Bij dat beleid moet de burger nauwer worden betrokken, want Europa is niet zo ver van ons bed als men soms denkt. De nasleep van de dioxine-crisis leert ons dat. De Europese dimensie van ons beleid is lang verwaarloosd gebleven. Zo waren in 1998 bijna één vijfde van alle inbreukprocedures tegen België gericht. Tijdige omzetting van de Europese richtlijnen is dan ook niet voor niets een prioritair punt voor de nieuwe regering.

De regeringsverklaring stelt terecht dat, vóór elke belangrijke Europese ontmoeting, het Parlement een debat zal organiseren. Dit moet een stijlbreuk vormen met de voorbije zittingsperiode, toen de adviescommissie Europese aangelegenheden een sluimerend bestaan leidde.

Openheid en transparantie moeten echter verder gaan dan dat. Niet enkel onze regelgeving moet worden vereenvoudigd, dat moet ook gebeuren op het Europese niveau. In een democratie is het niet aanvaardbaar dat diplomaten en ambtenaren de wetten maken en de normen voorbereiden die de nationale ministers in hun hoedanigheid van Europese wetgevers consacrerend zonder dat een nationaal of het Europees Parlement als medewetgever kan optreden. Er is zo geen enkele democratische controle op bindende regels die onze burgers worden opgelegd.

Er is nood aan open en permanent overleg. Immers, in Europa treden de nationale ministers op als wetgevers voor een regelgeving die hiërarchisch op een hoger niveau staat dan de nationale.

Vóór de verschillende gespecialiseerde raadsvergaderingen moet in de vaste commissies overleg worden gepleegd tussen regering en parlement. Voor elke Europese Raad hoort een politiek debat in plenaire vergadering.

Verder lijkt het vanzelfsprekend dat de Belgische kandidaat-commissaris voor zijn aanstelling voor de adviescommissie Europese Zaken zijn visie komt uiteenzetten op de nieuwe organisatie van de Commissie en haar werkzaamheden en op zijn eigen beleid, tegen dan hopelijk in de twee voornaamste landstalen.

De regeringsverklaring wijst terecht op een aantal grote Europese mijlpalen waaronder de in de regeringsverklaring vermelde intergouvernementele conferentie en de uitbreiding van de Unie naar Oost- en Centraal Europa toe.

De regering wenst een verdere verdieping van de Unie in federale zin. Dat betekent dat men bepaalde bevoegdheden onherroepelijk overdraagt aan een ander niveau waar dan ook het meerderheidsbeginsel geldt. De veralgemening van dat meerderheidsbeginsel, gekoppeld aan het medebeslissingsrecht van het Europees Parlement, staat trouwens ingeschreven als een Belgisch standpunt op de komende intergouvernementele conferentie. Een herziening van de stemmenweging zou er toe kunnen leiden dat de Belgische standpunten in de toekomst minder gewicht in de schaal gaan leggen. Het zal een delicate opdracht

worden voor onze vertegenwoordigers om dit te verzoeken met de rechtmatige verdediging van de Belgische belangen.

Men kan de burger nauwer bij Europa betrekken door tijdens de hele duur van de intergouvernementele conferentie te voorzien in een permanent overleg met het Parlement.

Ook de onderhandelingen over de uitbreiding van de Unie moeten in de grootste openheid verlopen. Alleen zo kan men de scepsis van de Belgen ten aanzien van Oost- en Centraal Europa wegnemen.

En zeker verwachten we dat de regering de dialoog met het Parlement aangaat over de Europese Top van oktober eerstkomend, een top die aan immigratie, asielbeleid en grensoverschrijdende misdaadbestrijding zal zijn gewijd.

Kortom, we zullen er waakzaam op toezien dat de regering haar Europese plannen waarmaakt. (*Applaus*)

Eerste minister **Guy Verhofstadt** (*in het Nederlands*) : Eerst en vooral dank ik de collega's die hebben deelgenomen aan het debat. Ik betreur het dat de heer Eyskens hier niet meer is, want ik had willen reageren op enkele van zijn interpretaties van het regeerakkoord. Enkel een Europese harmonisering van inkomsten uit kapitaal wordt vermeld. Wij achten die nodig. Wij hebben ook nog andere dossiers te bespreken op Europees vlak, zoals dat van de dioxinecrisis. Binnenkort zullen belangrijke beslissingen worden genomen die van levensbelang zijn voor die sector. In dit kader is het best geen onduidelijkheid te scheppen. (*Verder in het Frans*)

De "peace making"- en "peace keeping"-operaties kwamen aan bod : op dat vlak zullen de aanbevelingen van het Rwanda-verslag ten uitvoer worden gelegd. In landen waarmee wij in het verleden nauwe banden hadden, moeten dergelijke operaties dan ook zoveel mogelijk worden vermeden. (*Verder in het Nederlands*)

Dat is het centrale punt van de aanbeveling van de Rwanda-commissie. Er was onduidelijkheid over onze taak ter plaatse, als *peace-keeping* of *peace-making*-operatie, of als vroegere mandaathouder. Er is nood aan een goed commando. Ook de resultaten van de VN-commissie in dit verband moeten nauwlettend worden opgevolgd. Het regeerakkoord bepaalt dat de aanbevelingen van de Rwanda-commissie strikt zullen worden opgevolgd. Dat is belangrijk. (*Verder in het Frans*)

Sommigen beweren dat in de regeringsverklaring met geen woord over landsverdediging wordt gerept. Ik wijs er u op dat daarin duidelijk vermeld staat dat wij de aanbevelingen van het Rwanda-rapport ten uitvoer zullen leggen. (*Verder in het Nederlands*)

Het is evident dat we een ernstig debat zullen moeten voeren over de rol van defensie. Op een bepaald ogenblik moet ook de regering een standpunt innemen. Sinds 1989 is er toch wat gebeurd in de wereld. Binnen de NAVO is

ook een discussie aan de gang over de rol van de NAVO en dus indirect ook over de rol van het Belgisch leger. De Oost-Westtegenstellingen zijn verdwenen, nu denken we meer in termen van conflictbeheersing. Eerst moeten we de rol van het leger definiëren, dan pas kunnen we over de middelen spreken. *(Verder in het Frans)*

Dienaangaande kunnen wij kiezen voor eenzelfde aanpak als die waarvoor Nederland anderhalf jaar geleden heeft gekozen : daar vindt een grondige discussie plaats over de rol van het leger in de 21ste eeuw. *(Verder in het Nederlands)*

Ook wij moeten die discussie voeren. De naleving van de mensenrechten vormt het uitgangspunt van onze buitenlandse politiek. Inzake de economische buitenlandse betrekkingen wacht ons de enorme taak een aantal buitenlandse markten te herwinnen. Onze economie is in belangrijke mate exportgericht en werd getroffen door een enorme crisis. Eens de Europese commissie een aantal maatregelen heeft goedgekeurd, zullen we onmiddellijk moeten optreden.

Ik zal niet nader ingaan op het thema Ontwikkelingssamenwerking. Ik luisterde met belangstelling naar de ervaringen van de heer Valkeniers in dat verband. *(Verder in het Frans)*

De minister van Buitenlandse Zaken kondigde aan dat hij het Parlement een beleidsnota zal bezorgen. Het is immers belangrijk dat wij een ruimere discussie hebben over onze betrekkingen met Europa en de rest van de wereld, alsmede over de voorbereiding van het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie. *(Opnieuw in het Nederlands)*

Het is mijn intentie en de intentie van alle regeringsleden die betrokken zijn bij het buitenlands beleid om effectief te komen tot een nieuwe relatie met het Parlement. Bui-

tenlandse Zaken zijn volgens onze constitutionele traditie in de eerste plaats een zaak van de regering, die pas nadien verantwoording moet afleggen tegenover het Parlement.

We moeten die traditie laten evolueren. De beste manier is om de commissies van Buitenlandse Zaken rechtstreeks te betrekken bij het uittekenen van het buitenlands beleid.

Ik pleit ervoor dat Kamer en Senaat een reflectie zouden beginnen over de oprichting in het Parlement van een orgaan dat rechtstreeks in contact staat met de uitvoerende macht en dat bij voorbaat wordt betrokken bij het beleid. Ook andere landen kennen dit systeem. Essentieel is dus dat de regering het Parlement uitnodigt deze ambitieuze doelstellingen mede inhoud, vorm en uitvoering te geven. *(Applaus)*

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De heer **Stefaan De Clerck** (CVP) : Komen er morgen replieken na elk onderdeel of op het einde van het debat ?

De **voorzitter** : We zullen morgen zien hoe het debat evolueert.

- *De vergadering wordt gesloten om 22.40 uur.*

- *Volgende plenaire vergaderingen morgen vrijdag 16 juli 1999 om 10 uur en 14 uur.*

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Gezondheidsredenen : de h. Jaak Van den Broeck

In het buitenland : mevr. Alexandra Colen

Verhinderd : mevr. Annemie Van de Casteele